

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

verschijnt 5x per jaar

Redactie : Henk Hardon
Wim Duurland

Redactie adres : M.Simonszhof 84, 1216 LM Hilversum

Verzending en ledenadministratie : Bep Dwars-van Achterberg,
Prinsenstraat 15, 1211 LS Hilversum
tel. 035-233973

Illustraties : Ineke Wiegel-Kiesel: foto pag. 57
Ronald Sinoo: tekeningen op pag. 61, 66, 67, 68, 70
71, 74 en 85
Fred v.Klaveren: tekening op pag.63

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK 1 SEPT.

INHOUDSOPGAVE

- 57 : Geachte Redactie
- 58-59 : Programma
- 60 : Bestuursmededelingen
Bergeendonderzoek
- 61-62 : Vervolgcurcus
- 63 : Herfsttrektelling 1988
- 64-65 : Sijzenslaaptrekonderzoek 1986/87 en 1987/88
- 65 : Oproep nestkastgegevens Torenvalken
- 66-68 : Watervogeltellingen Gooi- en Eemmeer 1987-1988
- 69-70 : Ganzenexcursies
- 71 : Excursie Amst.Waterleidingplassen
- 72 : Excursie "Einde Gooi"
- 73-74 : Avondexcursie Groeneveld
- 75-78 : Voorjaarsweekend Terschelling april 1988
- 78 : Merel vangt slakken uit vijver
- 79-80 : Fietsexcursie Eempolders
- 80-81 : Ontvangen Literatuur
- 82-85 : Veldwaarnemingen
- 86 : Inhoudsopgave "De Korhaan" 1987

GEACHTE REDACTIE

Een dergelijke rubriek kennen we eigenlijk niet in De Korhaan, maar onlangs kwam er een brief met deze aanhef door de redactionele brievenbus, waarvan we zeggen: Ja, die moet in De Korhaan. Leest U zelf maar even mee:

"Sinds een viertal weken heeft een roofvogel mijn piepkleine 'achterplaatsje' (want een tuin kun je zo iets niet noemen) belaagd. 's Winters hang en zet ik van alles buiten voor de Kool-, Pimpel-, Kuif- en Staartmezen (een familie van 6!), alsmede voor de Roodborst, Heggemussen, vinkenechtpaar, Merel en Huismussen. Ook komt er af en toe een Winterkoninkje langs. De Eksters, Kauwtjes en Kokmeeuwen kunnen niet bij het voer en laten de kleine vogels met rust.

Op een zondagmorgen werd ik gewekt door een indringend gezang. Het was niet het gebruikelijke gezellige gekwetter, maar het leek meer op hulpgeroep dan wel waarschuwingkreten. Vooral de Roodborst ging ontzettend tekeer. Ik snelde naar beneden, schoof de vitrage opzij en stond oog in oog met een roofvogel. De kleine vogels bleven tussen de bladerloze takken zitten (wat ze anders nooit doen als ze beweging zien achter de ramen) en onze nieuwe gast zat op een tak van de pruimenboom en bekeek "zijn gedekte tafel". In het begin was hij helemaal niet schuw en kon ik hem makkelijk fotograferen. Hij had een opvallende manier van jagen. De ene keer verschuilde hij zich onder een groen sparachtig boompje in de hoop op die manier een mus te verschalken, de andere keer liet hij zich tussen de bladerloze takken van de wilde jasmijn vallen. Aangezien ik er niet helemaal uitkwam welke soort het was (hij kwam het meest overeen met een Sperwer) heb ik enkele foto's opgestuurd naar Nico de Haan van Vogelbescherming. Hij schreef mij dat het inderdaad een Sperwer is. Het grappige is echter dat op de foto's twee verschillende vogels zijn afgebeeld. Namelijk een mannetje (grijze vogel) en een onvolwassen vrouwtje (bruine vogel). Ik had wel op een goed moment gedacht dat er verschil in grootte was, maar ze kwamen nooit tegelijk dus zeker wist ik het niet. Ik hoop dat ze binnenkort vertrekken, want ik voel mij ietwat schuldig tegenover mijn mezenfamilie en andere bezoektjes."

Ineke Wiegel-Kiesel
's-Graveland

PROGRAMMA

- Zondag 4 sept. Ochtend-wandelexcursie Bergse Pad-Dammerkade.
We vertrekken om 8.00 uur vanaf de parkeerplaats naast de R.K.Kerk in Ankeveen.
De excursie is onder leiding van Rick v.d.Akker en Inge Karsemeyer.
- Maandag 12 sept. Eerste werk-contactavond na de zomervacantie.
Iedereen is weer van harte welkom om 20.00 uur in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden.
- Zaterdag 17 sept. Ochtend-wandelexcursie door De Stulpe en rond het Pluismeer. Het vertrekpunt is midden in het dorp Lage Vuursche, waar we om 8.30 uur bijeenkomen.
De excursie is onder leiding van Adrie Vermeule.
- Donderdag 22 sept. Op deze eerste lezing van het nieuwe seizoen neemt Arie Ouwerkerk uit Alblasterdam ons mee op zijn drie weken durende vogelreis door Israël. Een groot gedeelte van de avond laat hij dia's zien die genomen zijn in Eilat. Dit is een vermaard punt op de trekroute van vogels. Tevens heeft hij dia's van een aantal andere gebieden in Israël. Bij voorbeeld de Negev-woestijn, de Dode Zee en visvijvers in het noorden van het land. Arie Ouwerkerk heeft dia's van onder andere de Maskerklauwier, Bergfluit, Witstuitkievit, Visarend en Grote Zilverreiger.
- 30/9-1-2/10 Najaarsweekend Terschelling.
Wilt U mee, neem dan contact op met Joke (tel.02154-18804) en maak de beraamde kosten ad f 80,- over op girorekening nr. 2341621 t.n.v. Joke Hardon-van Velsen te Baarn.
U moet zich niet alleen opgeven maar ook vóór 1 september betalen. Ondanks ons uitdrukkelijk verzoek om tijdige betaling bij het voorjaarsweekend zijn er nog steeds mensen die van mening schijnen te zijn dat dit niet zo nodig is. Maar dat is het wel want wij kunnen echt niet alles vooruit financieren.
Noodgedwongen moeten we er daarom toe overgaan om voor degenen die niet vóór 1 september betaald hebben de kosten te verhogen met f 5,- per persoon.
Meenemen: Verrekijker, slaapzak, sloop, handdoek, washand, thermoskan(netje) (voorzien van Uw naam op de kan en op het deksel), warme kleding (muts en wanten), regenkleding, laarzen en brood voor Vrijdagavond en voor Zaterdagochtend.
- Maandag 10 okt. Werk-contactavond in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden. Aanvang 20.00 uur.
Joke neemt foto's mee van diverse excursies van de afgelopen jaren en van de jubileumviering op 31 oktober 1987 in Kortzenhoef.
Iedereen die nog oude of nieuwe foto's heeft van excursies of andere VWG-evenementen kan deze ook meenemen.

- Zondag 16 okt. Ochtend-wandelexcursie rond het Laarder Wasmeer, o.l.v. Paul van der Poel.
We verzamelen om 8.00 uur aan het eind van de Meerweg in Hilversum. De Meerweg begint bij de Anth.Fokkerweg hoek Kamerl.Onnesweg en loopt langs het gebouw van Philips Telecommunicatie.
Laarzen en drinken meenemen.
- Maandag 24 okt. Avifauna-vergadering om 19.45 uur in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden.
- Donderdag 27 okt. Vanavond laten Paul Lodewijks en Rob Moolenbeek dia's zien van vogels in de Spiegelpolderplas en omgeving. Ook zullen zij, zoals twee jaar geleden, Uw vogelkennis peilen door een aantal "vreemde" vogels te laten zien. Pen en een stukje papier is misschien handig om mee te nemen.
- Zaterdag 29 okt. Dag-wandelexcursie naar de Pier van IJmuiden, o.l.v. Yves Vogel.
We verzamelen om 7.00 uur op het Oosterspoorplein (aan de achterkant van het station) in Hilversum.
Eten en drinken meenemen en tevens laarzen en regenkleiding.
- Zondag 13 nov. Ochtend-wandelexcursie in de Egelshoek, o.l.v.
We verzamelen om 8.30 uur op de parkeerplaats tegenover het vliegveld Hilversum.
Laarzen en eventueel regenkleiding en iets te drinken meenemen.
- Donderdag 24 nov. Vanavond wordt de 150ste lezing sinds de oprichting van onze Vogelwerkgroep gehouden. De lezer is Alfred Blok en hij zal het een en ander vertellen over de Blauwe Reiger. De heer Blok houdt al vele jaren de Blauwe Reigers in het gebied tussen Amsterdam en Alkmaar bij. Vooral de vergelijking tussen de "stads-" en de "plattelands"reiger heeft zijn interesse. Op deze jubileumavond zal onder andere worden ingegaan op populatiegegevens, leeftijdsopbouw en milieu-problematiek.
- Zaterdag 26 nov. Dag-auto-excursie naar de Flevopolder, o.l.v. Rick van de Akker, Inge Karsemeyer, Fred van Klaveren en Hans van Oosterhout.
We verzamelen om 8.00 uur op het Oosterspoorplein in Hilversum.
Eten en drinken meenemen.
- Zondag 11 dec. Ochtend-wandelexcursie bij de Huizer Pier en misschien over het landgoed Oud-Naarden, o.l.v. Hans van Oosterhout.
We verzamelen om 9.00 uur bij Het Roefje bij de Huizer Pier.

BESTUURSMEEDEELINGEN

Het bestuur heeft besloten aan het Huishoudelijk Reglement van de V.W.G artikel 10 te voegen, luidende:

Voor ongelukken/problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de V.W.G., is zij op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen voor het gebeurde.

Nieuwe leden:

				tel.:
Mw.B.E.G. Brandts Buys	Verbindingsweg 8	1261 EK	Blaricum	02153-15027
M.Coenders	Lindenlaan 89	1271 AX	Huizer	
J.G.F.S. Domhof	Elzenlaan 21	1214 KJ	Hilversum	035-47659
W.M.Fokker	Kleizuwe 8	3633 AE	Vreeland	02943-3426
P.H.J.v.d.Grabben	Bussummerweg 31	1261 BX	Blaricum	02153-12675
J.W. Hoetmer	Silversteyn 27	3621 PB	Breukelen	
J. Jocker	Minckelerstraat 78 ¹⁰	1223 LH	Hilversum	035-854328
Mw.A. van Kammen	Hugo de Grootstraat 26	1215 CZ	Hilversum	035-47671
R.J.M. Maas	Olijkweg 9	3764 CX	Soest	
Mw.J. Rouhof-Nagel	De Vliet 20	3633 EL	Vreeland	02943-4706
Mw. A. Schuitema	Driestweg 11	1401 TM	Bussum	02159-32204
M. Thomas	Vosseveldlaan 13	3768 GK	Soest	

Adreswijzigingen:

J.L.M.Bos	Postbus 31	3755 ZG	Eemnes
Mw. M.Doornveld	Melkweg 5	1406 PM	Bussum
H.M. Muller)	onbekend		
V.R. Muller jr.)			
P.van Neerijnen	K.P.C.de Bazelstraat 118	1402 XE	Bussum

Opgezegd:

Mw. Edwards, Hilversum
D.van Dorp, Eemdijk

BERGEENDONDERZOEK 1988

Deze zomer hebben een groot aantal leden zich ingezet voor het onderzoek naar de verspreiding van de Bergeend in ons werkgebied. Dit onderzoek startte in april en loopt nog tot 1 augustus. In vele gebieden zijn de Bergeenden nu reeds verdwenen of sterk in aantal teruggelopen. Slechts enkele tellers maakten melding van nestvondsten of jongen. Op de 's-Gravelandse landgoederen zijn deze zomer zelfs helemaal geen jongen aangetroffen. (Begin jaren tachtig waren deze landgoederen nog goed voor meer dan 100 jongen per seizoen).

Hierbij wil ik alle tellers vragen hun gegevens vóór 1 september 1988 op te sturen. Ook wanneer géén Bergeenden zijn waargenomen wil ik dit graag weten. Daarnaast kan ieder die nog gegevens heeft deze opsturen naar onderstaand adres of, op waarnemingskaartjes, naar J.de Jonge, Van Brakellaan 26, 1215 PJ Hilversum.

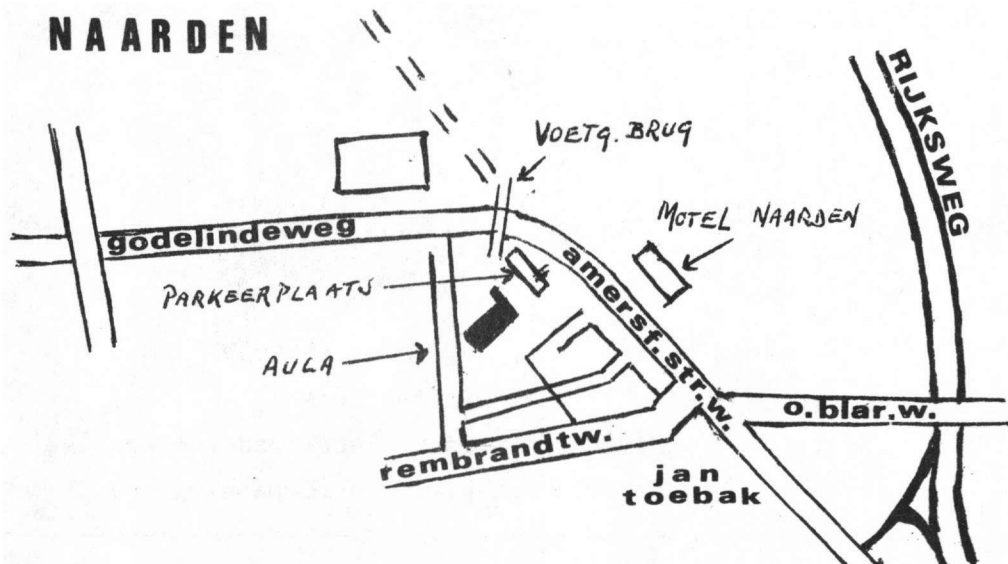
Uw bergeendgegevens naar:
Fred van Klaveren
Berkenhof 3
1241 VP Kortenhoef

In september a.s. zal op veler verzoek gestart worden met een vervolgcursus. Deze cursus zal bestaan uit diverse thema-blokken. In het seizoen 1988/1989 zullen twee blokken behandeld worden.

Het eerste blok is opgebouwd rond de trek en het tweede blok bestaat uit verschillende onderwerpen.

Het blok rond de trek wordt gegeven op 19 september, 3 oktober en 14 november in de Godelinde scholengemeenschap, Tenierslaan 2 te Naarden. Er wordt begonnen om 19.45 uur precies. De school is open vanaf 19.30 uur.

Het programma van het eerste blok is als volgt:

- 19 september - vogeltrek in het algemeen, hoe navigeren vogels, manieren van vliegen, bescherming trekvogels
- 3 oktober - vliegbeelden en trekgeluiden van zangvogels
- 14 november - vliegbeelden en trekgeluiden van roof- en watervogels.

In het weekeinde na de cursusavond wordt er een excursie gehouden waarbij U datgene dat behandeld is in de praktijk kunt toepassen.

Het tweede blok wordt gegeven op 9 januari, 13 februari en 13 maart 1989. Ook voor deze avonden geldt dat we om 19.45 uur beginnen in de Godelinde scholengemeenschap te Naarden. De volgende onderwerpen worden behandeld:

- 9 januari - dagboek, o.a. wat noteer je, hoe doe je dat, hoe beschrijf je een vogel, waar let je op om een vogel te herkennen. (Na de avond in het aansluitende weekeinde een excursie)
- 13 februari - tellen/schatten. O.a. hoe tel je groepen vogels, hoe tel je gemengde groepen. (Ook aansluitend op deze avond wordt in het weekeinde een excursie gehouden)
- 13 maart - pluk/prooi en pluiaavond, o.a. braakballen pluizen en veren bekijken.

Wilt U wel zelf materiaal meenemen om aantekeningen te maken.

De kosten bedragen f 10,- per persoon per blok van drie avonden. Aangezien er maximaal 50 personen kunnen deelnemen geldt: 'Wie het eerst komt, die het eerst maalt'. U kunt zich aanmelden tot 5 september.

Wilt U aan één of beide themablokken deelnemen, dan kunt U het onderstaande strookje opsturen naar Yolande Bosman, Straatweg 90, 3621 BS Breukelen. Voor telefonische informatie kunt U terecht bij Yolande Bosman, tel. 03462-61744 en bij Rick van den Akker, tel. 02153-83071. Als U niet in de Korhaan wilt knippen dan kunt U de gegevens van het aanmeldingsstrookje natuurlijk ook overnemen op een briefkaart en die versturen.

Dus wilt U Uw vogelkennis vergroten, dan moet U zich zo snel mogelijk opgeven.

Yolande Bosman, Dick Jonkers, Fred van Klaveren,
Ronald Sinoos, Adrie Vermeule, Rick van den Akker.

NAAM.....

ADRES.....

POSTCODE

PLAATS.....

TELEFOON

WIL MEEDOEN AAN THEMABLOK: - "de trek"
- verschillende onderwerpen
- "de trek" en verschillende onderwerpen
(doorhalen wat niet van toepassing is)

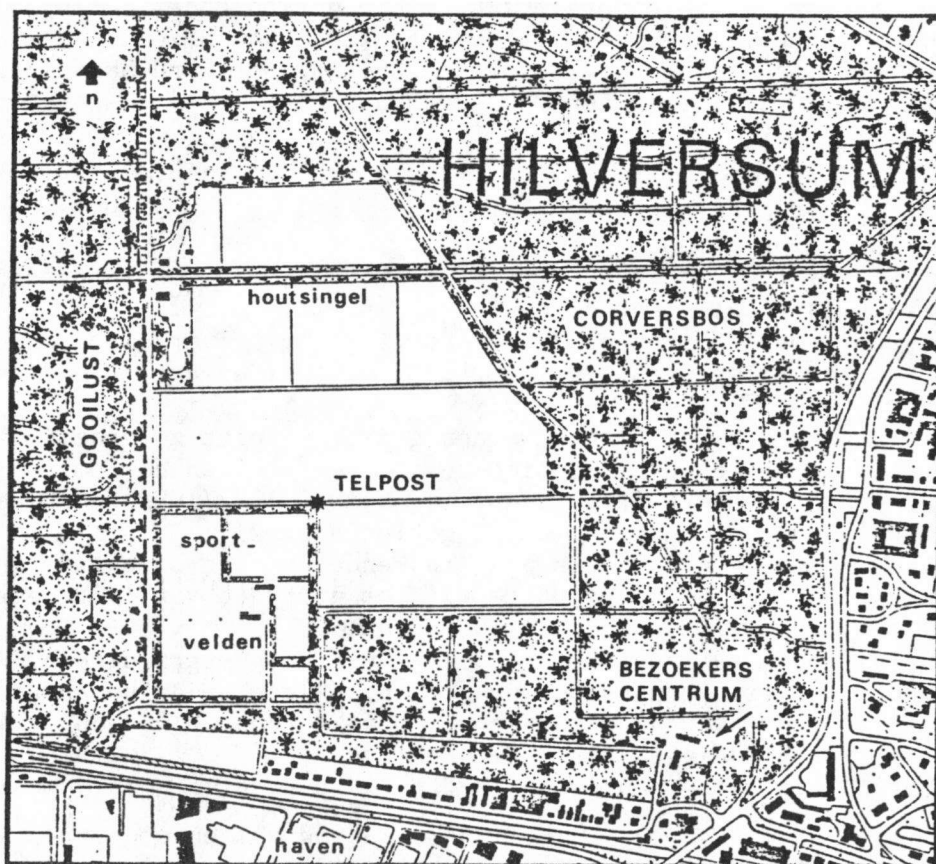
HERFSTTREKTELLING 1988

In de herfst van 1987 heeft een klein groepje actieve vogelaars van de VWG als proef een herfsttrektelling vanaf de akkers van het Corversbos gehouden. Het was de bedoeling ondermeer een overzicht te krijgen van de aantallen trekvogels die over de akkers kwamen. Van augustus tot en met november werden alle trekvogels geteld. In totaal zijn meer dan 45.000 trekvogels geregistreerd, verdeeld over 83 soorten. Daarnaast hebben we een goed beeld verkregen van de wijze waarop trekvogels van het gebied gebruik maakten.

Inmiddels hebben we ons laten inschrijven bij de Landelijke Werkgroep Vogel-trektellen (LWVT) en zijn de laatste voorbereidingen voor de telling van de komende herfst reeds getroffen. Het ligt in de bedoeling om van 1 augustus tot en met 30 november 1988 trekvogels te gaan tellen. Deze tellingen starten officieel een half uur vóór zonsopgang en eindigen twee uur na zonsopgang. Daarnaast zullen we ook meedoen met de simultaantellingen, die op bepaalde data in het gehele land gedurende de hele dag worden gehouden.

Voor de herfsttrektelling van 1988 kunnen we nog tellers gebruiken. We willen proberen de telpost minimaal op woensdagen en in het weekend te bezetten. Speciaal willen we de aandacht vragen van leden die nog wat moeite hebben met het herkennen van vogels. Wanneer U Uw kennis van vogelgeluiden en vlieg-beelden wilt vergroten, komt U dan eens kijken op de telpost. Gezien de resultaten van 1987 heeft U altijd kans op vogels boven de telpost. (Het verslag is reeds klaar, het verschijnt medio september).

Daarnaast zijn de tellers altijd bereid U het een en ander over de overvliegende vogels te vertellen. Een kans die U niet mag missen! Wilt U dus eens komen kijken, dan bent U van harte welkom. (Zie plattegrond).

HET SIJZENSLAAPTREKONDERZOEK IN DE SEIZOENEN 1986/'87 EN 1987/'88

Dick A. Jonkers

Inleiding

Naar aanleiding van geconstateerde slaaptrekbewegingen van Sijzen naar en van het Gooi (Kraak 1978, Taapken 1985) werden in de winterseizoenen 1986/1987 en 1987/1988 pogingen ondernomen om de slaapplaatsen te tellen.

De indertijd gepubliceerde waarnemingen wekten de indruk, dat er hoofdzakelijk in het zuidelijk deel van het Gooi gerichte slaaptrek vanuit het Vechtplassen-gebied plaatsvond. Het verschijnsel riep behalve aandacht voor de feitelijke slaapplaats nog diverse andere vragen op.

- Was het een tijdelijk of permanent verschijnsel?
- Trekken de Sijzen ook op andere plaatsen vanuit de moerasgebieden naar de bossen op de zandgronden?
- Welke aantallen trekken naar de slaapplaatsen?

Deze bijdrage is het verslag van de activiteiten die werden ondernomen om een antwoord op deze vragen te geven en het resultaat dat werd boekt.

Werkwijze

Vanaf Naarden tot Hollandse Rading werden trajecten uitgezet die door de medewerkers aan het onderzoek werden gecontroleerd.

Dit gebeurde op ongeregelde data en tijden, waarbij de frekwentie aan de medewerkers werd overgelaten. Wel werd als voorwaarde gesteld dat de waarnemingen vanaf enkele uren voor zonsondergang moesten worden verricht.

Er werd enkele keren voor de terugtrek naar de fourageergebieden gepost.

De eerste controles werden eind november uitgevoerd. Daarna werd in december op verschillende punten en data aan de westrand van het Gooi naar trekbewegingen van Sijzen gezocht. De aandacht was daarbij vooral op de Hoorneboeg geconcentreerd, waarvan enige jaren geleden slaaptrek was gemeld (Taapken 1985).

In januari en februari werd wekelijks het hele gebied onder de loupe genomen. Voorts werd aandacht geschonken aan het voorkomen van Sijzen in de fourageergebieden, waarbij ook het Gooi werd betrokken. In 1988 werd aanvullend onderzoek uitgevoerd in de bossen rond de Lage Vuursche.

Resultaten

Ondanks intensief onderzoek werden er in het seizoen 1986/1987 geen slaaptrekbewegingen van Sijzen gevonden.

Er was één waarneming van ochtendtrek, die mogelijk zou kunnen duiden op terugkeer van een slaapplaats naar de fourageergebieden.

Het betrof een groepje Sijzen dat vanaf de richting Hilversum boven de Hoorneboeg hoog kwam aanvliegen en over het vliegveld Hilversum in zuidwestelijke richting verdween.

Dat er verder geen trekbewegingen werden gezien is niet zo vreemd, want er waren zeer weinig Sijzen in het gebied tussen de Vecht en de Eem.

Voor wat de aantallen betreft verliep het seizoen 1987/1988 gunstiger. Er waren minstens enkele duizenden Sijzen in het gebied aanwezig.

Er waren maar weinig waarnemingen van trekkende groepen Sijzen. De bewegingen die werden geconstateerd hadden betrekking op groepjes van 1-3 exemplaren die veelal in verschillende richtingen vlogen.

Vooral rond de landgoederen lipen de vliegrichtingen sterk uiteen, waarbij per teldag slechts enkele groepjes werden gezien. Alleen bij de Hoorneboeg, ten zuiden van Hilversum week de situatie af. Daar werden op 19 januari 1988 eerst twee hoog overvliegende groepjes Sijzen gehoord.

Een kwartier later bewoog een groep van 28 exemplaren zich in dezelfde richting (naar het oosten).

Tussen het Hilversums Wasmeer en Hollandse Rading vlogen echter op 13 februari 1988 eerst enkele Sijzen in oostelijke richting en een kwartier later vijf groepjes naar het westen. Enkele dagen later kwamen enkele exemplaren boven de Hoorneboeg over in noordwestelijke richting.

Op andere data werden in deze regio geen gerichte trekbewegingen geconstateerd. Het totale aantal Sijzen met gerichte trekbewegingen bedroeg iets meer dan honderd exemplaren.

Uit de bovenvermelde gegevens valt niet op te maken dat er sprake is van gerichte slaaptrek. Ook de ochtendwaarnemingen wijzen niet op terugtrek naar de fourageergebieden. Het zijn allemaal min of meer toevallige waarnemingen. Het gebied bij de Hoorneboeg en tussen Hilversum en Hollandse Rading zou nog eens zeer intensief onderzocht moeten worden.

De Sijzen in het Vechtplassengebied bleven in hun fourageergebieden overnachten. Dit kon o.a. worden geconcludeerd uit een ochtendwaarneming van een groep van circa 200 exemplaren bij de Breukelerveense Kooi op 7 februari 1988. Diezelfde ochtend was er gecontroleerd bij de aanliggende Egelshoek, waar geen terugkerende Sijzen waren gezien. Ook de waarnemingen bij het Naardermeer wijzen er op dat de Sijzen er niet alleen voedsel zoeken, maar er ook blijven overnachten.

Al met al was het onderzoek een leerzame en tijdrovende exercitie.

De uitkomst was niet wat wij verwachtten, namelijk het vinden van slaapplekken ver buiten het voedselgebied.

Blijft de vraag welke omstandigheden er toe geleid hebben dat er vroeger wel slaaptrek is vastgesteld. Niet gedurende één jaar, maar liefst elf jaar met in goede sijzenjaren binnen een half uur een paar honderd exemplaren (Taapken 1985).

De Vogelwacht Utrecht heeft ook al eens naar slaaptrek gekeken. De Sijzen verdwenen ver in de richting Baarn (med.R.van Beusekom).

Voorlopig wordt met deze publikatie het onderzoek afgesloten. Toch willen we graag het raadsel nog eens oplossen. Aan ieder lid de vraag om aan het eind van de dag of in de ochtend de Sijzen goed in de gaten te willen houden en notities te maken van verplaatsingen. Bij vermeende slaaptrek kan contact met mij worden opgenomen.

Met dank aan Rick van den Akker, Yolande Bosman, Nico Dwars, Henk Hardon, Fred van Klaveren, Bob van Poelgeest en Adri Vermeule die de bouwstenen leverden.

Literatuur:

1. Kraak, W. 1978 Ervaringen met Sijzen. De Korhaan 12(2) 37-38
2. Taapken, J. 1985 Slaaptrek van Sijzen. De Korhaan 1-(6) 134-138

OPROEP

Nest(kast)gegevens van Torenvalken gevraagd.

Vanaf 1989 zal er speciale aandacht aan het voorkomen van broedende Torenvalken worden geschonken. Tegelijkertijd zal een ringprogramma voor deze soort worden opgezet.

Hoewel er in de onderzoeksterreinen van de nestkastcontroleurs verscheidene speciale valkenkasten hangen, is het aantal buiten die terreinen waarschijnlijk vele malen groter. Daarnaast zullen er ook nog gebieden zijn waar in natuurlijke nesten wordt gebroed.

Ieder die gegevens van dergelijke broedplaatsen heeft, wordt verzocht deze schriftelijk aan mij door te geven. Daarna zal met de informanten contact worden opgenomen.

Dick A. Jonkers
Juffersland 16
3956 TT Leersum

WATERVOGELTELLINGEN GOOI- en EEMMEER 1987-1988

Adrie Vermeule

Dit achtste seizoen heeft zich gekenmerkt door een zachte winter met weinig ijs en als gevolg daarvan ook geen winterrush van het waterwild. Alles bleef waar het was. Alleen menselijke verstoring, in de vorm van watersporters die dit seizoen wat langer dan gewoonlijk bleven doorvaren, gaf wat verplaatsing.

Als vanouds werden drie trajecten geteld, twee aan de oude kust en één aan de nieuwe kustlijn van de Flevopolder. Deze trajecten zijn:

- I : Hollandse Brug - Huizer Pier
- IIA : Huizer Pier - Stichtse Brug
- IIB : Stichtse Brug - Raboes
- III : Hollandse Brug - Dode Hond (Zd.Flevoland)

Resultaten;

Traject I : Hollandse Brug - Huizer Pier.

	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart
Fuut	1000	1100	265	-	51	121	184
Aalscholver	3	-	60	5	2	4	7
Blauwe Reiger	11	2	5	-	9	2	3
Wilde Eend	400	360	10	46	24	46	35
Wintertaling	21	-	43	42	13	-	-
Krakeend	39	2	-	-	-	2	8
Smient	-	25	50	-	1500	-	1500
Pijlstaart	-	7	4	-	-	-	1
Slobeend	102	62	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	1	2	-	-	-	-	-
Kleine Zwaan	-	36	6	-	-	-	-
Grauwe Gans	-	-	12	-	-	-	2
Tafeleend	1	-	-	-	-	-	-
Brilduiker	1	-	3	-	3	2	-
Grote Zaagbek	-	-	-	10	10	5	2
Midd.Zaagbek	-	-	-	-	-	-	2
Nonnetje	-	-	-	-	-	2	-
Bergeend	-	2	25	5	-	10	-
Meerkoet	118	-	1	1	-	9	35
Waterhoen	2	2	-	-	-	-	1

Op dit traject werden door de tellers nog vele andere leuke waarnemingen gedaan, zoals bij voorbeeld in september 25 Watersnippen en drie Oeverlopers; in oktober een Waterral; in november twee Porseleinhoenen, Watersnippen en een Waterpieper; in december weer een Waterral en een Barmsijs en in maart een Tureluur. Verder zullen er op deze trekroute ongetwijfeld nog vele andere soorten vogels langs gekomen zijn. De tellers in dit gebied waren Bernadette Magrijn, Hans van Oosterhout en Willem Weitjens.

Traject IIA : Huizer Pier - Stichtse Brug
IIB : Stichtse Brug - Raboes

	sept.		okt.		nov.		dec.		jan.		febr.		maart	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Fuut	44	81	49	5	61	5	-	-	16	4	44	11	5	27
Wilde Eend	63	615	9	1340	9	1350	6	1025	94	1095	5	880	14	304
Aalscholver	68	28	800	14	60	5	13	-	39	3	33	-	26	3
Blauwe Reiger	1	3	2	-	1	1	3	-	2	-	3	-	-	1
Lepelaer	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wintertaling	-	15	-	111	-	350	-	-	-	183	-	12	-	323
Smient	-	-	12	1200	40	6500	350	2105	3400	8550	300	11110	450	11250
Pijlstaart	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	-	2
Slobeend	7	27	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Folgans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-
Kuifeend	-	-	2	-	9	-	-	-	-	-	3	-	2	-
Brilduiker	-	-	-	-	1	-	3	-	10	-	7	3	4	-
Grote Zaagbek	-	-	-	-	-	1	3	5	27	1	8	5	-	-
Nonnetje	-	-	-	-	-	-	-	65	14	-	58	-	-	2
Bergeend	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	2	2	-	3
Meerkoet	5	3	-	-	2	-	1	-	2	13	-	7	-	-

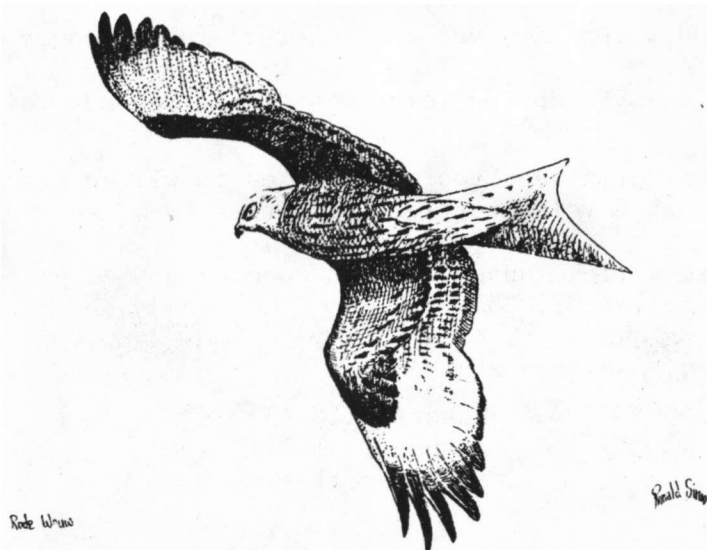
Ook hier werden nog vele andere soorten waargenomen, zoals in september een Witte Kwikstaart en veel Gele Kwikstaarten, Rietgorzen, Blauwborst en Watersnippen.

In november werd bij de Stichtse Brug een Rode Wouw waargenomen, evenals een Oeverloper, Baardmannetjes, groepentrekkende Veldleeuwerikken en Grauwe Ganzen, fouragerend op een weiland bij Het Raboes.

De telling van januari leverde 25 Bonte Kraaien op, Buizerden, een Torenvalk en ook de Oeverpieper werd gezien en gehoord.

In februari werden een Sperwer, Scholeksters (3), een Buizerd en enkele Bonte Kraaien gezien en in maart veel trekkende Grutto's, Bontbekplevieren en Oeverpiepers.

De tellers van dit gebied waren Dick Jonkers en Adrie Vermeule.

Traject III : Hollandse Brug - Dode Hond
Gooimeerkust (Flevoland)

	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart
Fuut	118	292	237	6	31	57	389
Aalscholver	10	16	77	5	11	3	4
Blauwe Reiger	-	-	-	-	-	-	-
Wilde Eend	17	1243	79	370	321	67	43
Krakeend	-	-	-	30	9	16	14
Smient	-	-	4000	359	500	2500	-
Pijlstaart	-	-	-	-	1	-	-
Zwemeend							
(niet gedet.)	-	-	40	-	-	-	-
Knobbelzwaan	-	-	-	-	-	-	4
Kuifeend	1	-	211	122	430	90	77
Tafeleend	-	63	726	104	248	156	43
Brilduiker	-	-	14	18	30	4	12
Grote Zaagbek	-	-	-	10	3	-	1
Nonnetje	-	-	-	50	5	2	6
Meerkoet	135	72	91	64	25	43	77

Evenals in de andere telgebieden werden ook hier nog andere soorten gezien. In september werd een Bunzing als verkeersslachtoffer aangetroffen. In oktober werd een Zwarte Stern gezien, in november twee Blauwe Kiekendieven en Watersnippen, in februari een Bruine Kiekendief en een Buizerd.

De tellers in dit gebied waren Rick van den Akker en Inge Karseneyer.

Alle tellers hartelijk bedankt voor de vele uren die zij aan het tellen besteed hebben.

Het negende telseizoen staat alweer voor de deur en ik wil nu alvast allen die daaraan willen meewerken vele prettige teluurtjes toewensen.

VWG-ers die ook eens mee willen kunnen contact opnemen met de genoemde tellers of met Adrie Vermeule, tel.nr.035-857492.

De teldata voor het nieuwe seizoen zijn:

september	17-18	januari	14-15
oktober	15-16	februari	11-12
november	12-13	maart	11-12
december	17-18		

VERSLAG GANZENEXCURSIE dd.23.1.1988

Rob Kloosterman

"Aan bomen groeiende volksvermakers"

Zaterdagmorgen om 6 uur wakker worden door het striemende geluid van ijsregen tegen de ramen met het voornemen op excursie te gaan, is geen pretje. De weersverwachting plus herinneringen aan enige jaren hard Arabische Golfklimaat gaven de burger echter weer moed.

Krachtige noordwesten wind, afnemend en krimpand, half bewolkt met zeer ruime zonnige perioden. Vanuit een strak blauwe hemel beschijnt een vroege zon dikke regenwolupartijen en bereikt grote stukken landschap alsmede twee reeën en een (Goud?)fazantehaan in de sneeuw langs de Oostvaardersdijk. Later worden grote aantallen V-formaties van ganzen getroffen tegen een achtergrond van grijze regenstralen in de verte.

Ja, het is een uitgelezen dag, gekozen uit een lange, sombere rij, om in een karavaan van vier auto's met 14 inzittenden onder de bekwame leiding van eerste chauffeur Fred van Klaveren een rondreis door Gaasterland en de rest van zuidwest Friesland te maken, met als belangrijkste streven zoveel mogelijk grazende groepen ganzen waar te nemen.

Door sneeuwloos Gaasterland, een landschap op keileem- en zandheuvelds glooiend tot ruim 12 meter boven NAP. Bezaaid met witbakstenen kleine boerenhuisjes tussen statige grote hofstedes en laat middeleeuwse kerkjes, voorzien van zadeldaktorens. Met bossen, akkers en weilanden, omzoomd door lage walletjes waarop meidoorns, of door berken en elzen. Daar de winter zacht is, staat reeds enig vee buiten. Ook de bekende zwarte langstaartige friese paarden. De entourage wordt compleet gemaakt door de wind trotserende Roeken, Kap-, Storm- en Zilvermeeuwen in de nog groene wei en twee Slobeenden in de sloot. Een Torenvalk en een groepje Grauwe Ganzen schieten over de IJsselmeerdijk, waarna plotseling een gecombineerde vlucht van Spreeuwen, Wulpen en zowaar Kieviten zich omhoog richt.

In Workum is het goed koffie drinken en snert eten en de benen strekken. Wij ontmoeten ons thema van de dag in de vorm van tienduizenden (waren het er honderdduizend?) Kol- en Brandganzen, alsmede enkele Riet-, Rot- en Grauwe Ganzen, grazend in dichte groepen in de weiden, vooral ter hoogte van Workum en Woudsend. Af en toe uit de auto stappen en pauzeren om gegevens uit te wisselen met de anderen, terwijl een enkele Sperwer langs ons heen jaagt. Genietend van het aanzicht van zulke grote aantallen ganzen vraag je je af waarom zij steeds lijdend voorwerp zijn van vele primitieve volksvermaken, onderwerp van vaak denigrerende gezegdes, én verondersteld worden dom te zijn. Om maar niet te spreken van ganzeleverpastei en de ganzenjacht. Maakt onbekend ook hier onbemind?

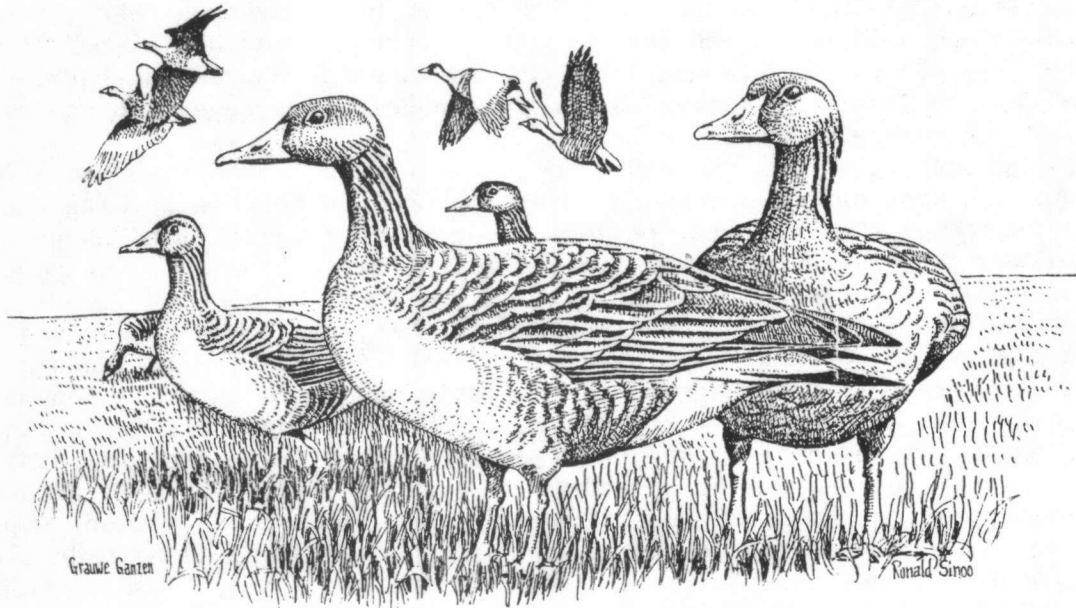
Omdat men vroeger niet wist dat deze ganzen vooral op Spitsbergen, Groenland en in Rusland broeden, werd verondersteld dat zij aan de bomen groeiden of uit de eendemosselen kwamen.

Zij verdienen uiteraard een veel positievere benadering, deze hoogvliegers en steile stijgers. Sommigen beweren zelfs dat ze ook achteruit kunnen vliegen. In elk geval zijn het meesters in het V-formatie vliegen. Elke vogel maakt gebruik van de opwaartse luchtstroom van degene die voor hem vliegt. De koploper laat zich na een tijdje zakken om plaats te maken voor een ander. Net als een rijtje schaatsers, rijdend over een winderige bevroren plas. Daarnaast zijn ook zij vaak levenslang trouw aan de huwelijkspartner.

Hun gesnater en geschreeuw tijdens het in familieverband gras eten verstomt bij onraad, waakzaam als zij zijn. Honderden koppen kijken plotseling roerloos in dezelfde richting. Eeuwige afstand tussen hen en ons.

Nederland neemt een unieke positie in als overwinteringspleisterplaats voor ganzen. Gras eten, daar in het land achter de dijk met in de dichte nabijheid de veilige ondieptes van Waddenzee en IJsselmeer. Het is te hopen dat deze plaatsen optimaal ter beschikking blijven. Er is niet veel méér keus voor hen.

Temidden van dit ganzengeweld doemt eensklaps een verzameling van zo'n duizend Wulpen op, foerage voldoende in het zonnige weiland bij de dijk voor deze grote steltlopers. Hier en daar is hun melancholieke, aan het voorjaar doen denkende "koer-li" geroep te horen. Een paar Blauwe Reigers, Scholeksters en enkele veldjes Meerkoeten bewegen zich er tussen door. Boven het buitendijkse land gaan een Grote Stern, enkele Bergeenden, Pimpelmezen en een Brilduiker. En ja hoor, de karavaan stopt plotseling op een houten bruggetje. De speurneuzen toveren van een eenzame schim in de vaart een man Grote Zaagbek. Voldaan rijden wij terug door de polders naar 't oude Gooi, na alweer een zéér leerzame Vogelwerkgroepdag.

GANZENDAGJE

Ron v.d.Brink

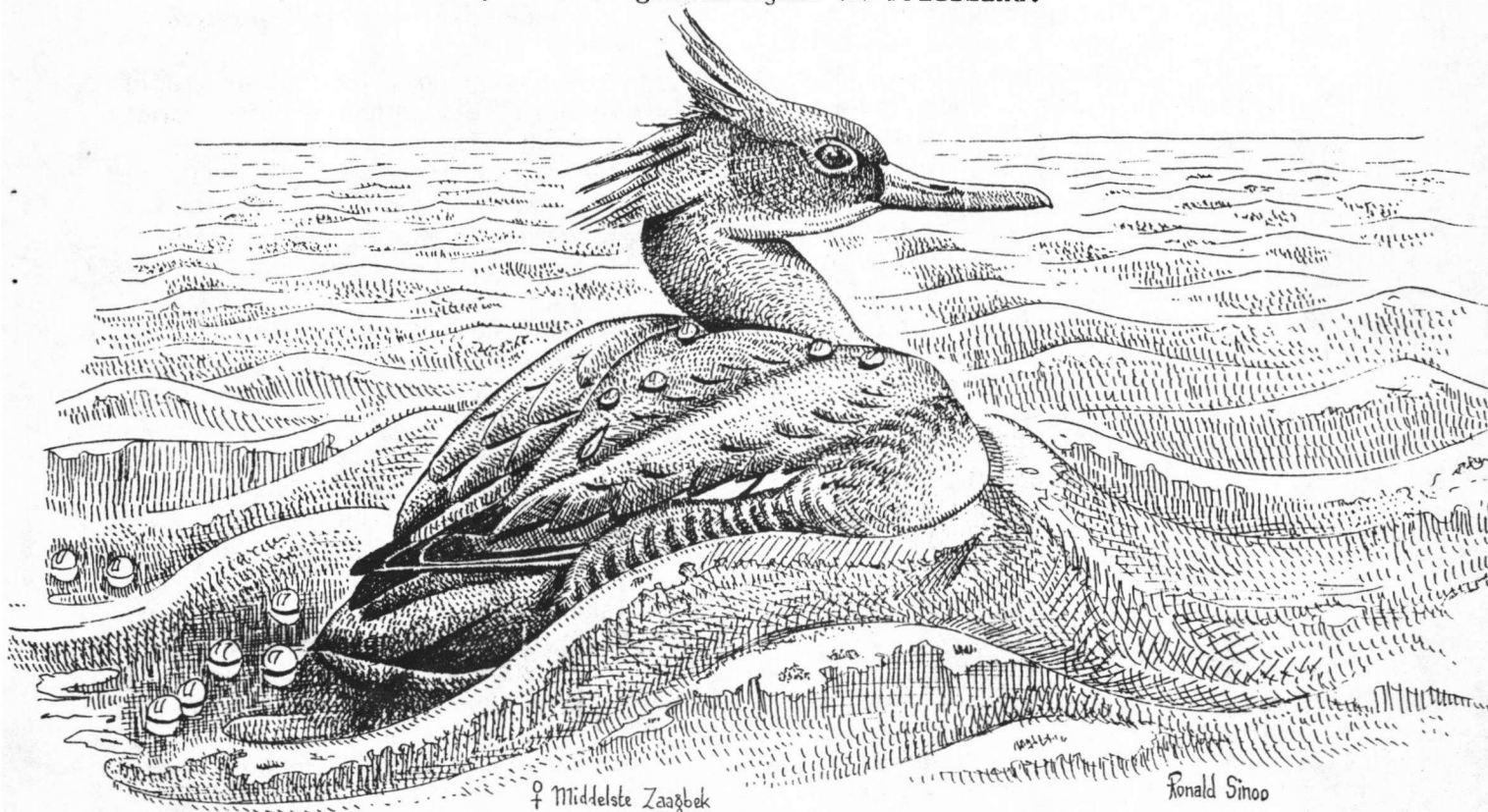
En ganzen hebben we gezien, zo'n dertigduizend, voorzichtig geschat. Daarvoor moesten we eerst een stukje rijden, vier auto's op een rijtje, maar wel voorzichtig in het begin want het was lekker glad. Verschillende auto-wrakken op de A-1 bij Naarden lieten dat duidelijk zien. Op de Oostvaardersdijk was de gladheid over, maar een volgende ongemak diende zich aan. Ik had m'n kijker in de auto in Hilversum laten liggen. Stom, stom, stom! Dan maar met de telescoop uit de hand gewerkt. Dat viel niet tegen en een vergroting van 20x is ook niet onaardig. Ik zal niet alles opsommen wat we gezien hebben, we gingen uiteindelijk voor de ganzen. Die kregen we in beeld na een lange rit door een toch niet zo vlak Friesland. De ijstijden hebben hun sporen hier achtergelaten in de vorm van gestuwde stukken grond. De ganzen. Ver in de meerderheid waren de Kolganzen met zo'n 20.000 exemplaren (waarvan één leucistisch exemplaar, d.w.z. net zoiets als albinisme, maar dan geel inplaats van wit). De Brandganzen waren tweede, ruw geschat zo'n 10.000 stuks. Slechts enkele Rietganzen, waarbij één aangeschoten exemplaar, twee Kleine Rietganzen, twee Rotganzen en enkele Grauwe Ganzen. Mooie zoekplaatjes, maar aan alles komt een eind en we zakten langzaam weer af naar het midden van het land, onderweg om het hardst en liefst tegelijkertijd roepend wat voor Buizerd en/of Torenvalk we nu weer zagen. Tot Dick Jonkers op de snelweg bijna op de rem zou gaan staan! Tja, een Velduil in een boompje is dan ook niet niks. Hij kon zich nog net beheersen, gelukkig. Ander leuks onderweg? Roeken in Friesland; een Grote Stern, waarvoor Dick wél op de rem ging, op een rustig weggetje dus dat mocht. Eén Sperwer, zeer veel Stormmeeuwen, één Ruigpootbuizerd, én koffie én snert. Lekker dagje weer hoor. En dat de winter er voor wat de vogels betreft alweer opzit moge blijken uit het feit dat m'n vader en ik op 24 januari in Muiden onze eerste Boerenwaluw van dit jaar hebben gezien.

EXCURSIE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGPLASSEN

Ron v.d.Brink

De eerste excursie in 1988 bracht een kleine twintig man op de been. Aan de ingang van het normaal voor publiek afgesloten gebied stonden de heer van Bergeyk, onze gastheer, en enkele leden ons op te wachten. Men had de IJsvogel al gehoord; helaas bleef hij/zij tijdens de excursie voor de rest van ons verborgen. Zoals er nog wel meer voor ons verborgen zou blijven, het was nogal nevelig. Dat leverde anders wel prachtige (ver)gezichten op: water, nevel, een bomenrand en grijze lucht, een perfecte aquarel. Vogels hebben we gelukkig ook nog gezien. Twee voor ons uit vliegende Sperwers, laag over het pad, hun prooi meevoerend. Een aardig groepje Sijsjes, zo'n 40 stuks, ook al met ons mee vliegend, fouragerend in de elzen. Dat meevliegen ligt wel voor de hand, want aan weerszijden van het pad was geen dekking, slechts water.

Tussen de vele Kuif- en Tafeleenden ontdekten we een vrouwtje Middelste Zaagbek alsmede wat Nonnetjes (allemaal vrouwtjes). Verderop, op een andere plas, trachtten we tussen het riet door de Wintertalingen, die we hoorden, te ontdekken. "Waarom kijken jullie niet naar die Roerdomp die daar wegvliegt?" vraagt de heer van Bergeyk. Snel omdraaien en jawel, op drie meter afstand vliegt een overlevende van de vorige strenge winters. Wat een plaatje! Onze dag is allang goed, nevel of niet. Verder gaan we, langs de spreekwenslaapplaats, een rietkraag waarvan geen stengel meer heel is. Dat ook de predatoren van deze slaapplaats op de hoogte zijn, blijkt uit de talloze veren en botjes ter plekke. Ook een Fuut is op deze plek geconsumeerd, het geraamte nog geheel intact; duidelijk is te zien hoe de gelobde poten geplaatst zijn. O ja, intussen hadden we gelukkig ook nog wat Krakeenden gezien, Adrie Vermeule's lievelingseendjes. Elke excursie met een beetje water in de buurt heeft hij het er wel een keer over. Terecht hoor, Adrie. Smienten? Enkele duizenden maar. Een enigszins afgedwaalde Grote Bonte Specht, wat Rietgorzen en zelfs Baardmannetjes. liet was kortom best weer de moeite waard. Bij de auto's aangekomen vormden een dertigtal Koperwieken en een tiental Putters een waardig besluit. Ziezo, dat was het, nu snel ganzen kijken in Friesland.

♀ Middelste Zaagbek

Ronald Sinoo

Rob Kloosterman

Einde Gooi, een landgoed met bos en grasland in het Zuiden van 't Gooi, tegen Loosdrecht aan. Ooit, in de 19e eeuw, drongen de Drechters dit gebied binnen, hongerend naar bruikbaar land. Het tegenwoordige beheer aldaar richt zich niet op een netjes onderhouden bos, maar gelukkig meer op een situatie waarin dood en oud hout kan blijven liggen en staan. Erg vogelvriendelijk dus voor hollenbroeders, insecteneters en soorten welke laag bij de grond broeden zoals Roodborst, Winterkoning en Heggemus, welke in de vele bijeengeveegde hopen dood hout een geschikte nestplaats vinden.

Excursieleider Adrie Vermeule mocht 's ochtends vroeg de om en nabij veertig liefhebbers ontvangen, waarvan de meesten precies om 9 uur en bloc arriveerden. De gehele excursie zouden wij mogen genieten van een redelijke weersgesteldheid met bedekte hemel zonder regen of wind. Op pad dus, over zeer natte paadjes in deze, ook zonder blad prachtige omgeving van vooral oude knestige beuken, zomereiken en coniferen.

Iemand wilde Adrie laten beloven hem eindelijk eens een Kleine Bonte Specht te laten zien. U kunt het geloven of niet, maar er komt er een aangevlogen en gaat op een hoge zijtak zitten, vlak naast een..... Grote Bonte Specht!! In één keer twee verschillende spechtesoorten in de kijker. Wat een bof!! Naast de schaarse en voorzichtige roffels van de Grote Bonte Specht horen we veelvuldig het gehinnik van de Groene Specht. Zien laat hij zich niet. Dat geluid van die Groene, zou het nu lachen of hinniken zijn? Als het lachen is, lacht een paard dan ook? Als het hinniken is, hinniken wij dan als wij lachen? In elk geval, dit gebied is een waar paradijs voor spechten en andere hollenbroeders. Sommige (dode) bomen zitten dusdanig onder de nestgaten dat ze op torenflats gaan lijken. Uit een paar gaten loopt een zwart drab Daar blikken vleermuizen in te zitten. Van de mezenfamilie zien we een baltsende Pimpel- en Koolmezen, de Staartmees, Kuifmees, Zwarte Mees alsmede Matkoppen welke Glanskoppen blijken te worden als ze zich laten horen. Erg moeilijk uit elkaar te houden die laatsten.

Olijfgroene Goudhaantjes zitten elkaar achterna in de boomtoppen, slaken plotseling een alarmtoon en zijn doodstil bij het naderen van een Sperwer. Aan de sporen in de dikke blubber kunnen we zien dat "Einde Gooi" een dassengebied is. Jammer genoeg worden de dassen nog wel eens door het verkeer overreden. Dassentunnels dus! (Daar wordt aan gewerkt.Red.)

Boomkruipers rennen met korte rukken tegen de boomstammen op, hun stijve staart tegen de bast gedrukt. Boomklevers klimmen en dalen alle richtingen uit, zonder gebruik te maken van hun staart. Roodborst en Winterkoning laten zich horen. Dit is een geluiden-excursie, waarbij gelukkig meerdere experts aanwezig zijn om de anderen wegwijs te maken in deze geluidenjungle. De zangers hebben geduld met ons. Ontelbare malen herhalen zij hun zang. Hoog in de beuken fourageren Vinken en Kepen. Een Goudvink laat zich horen. Tijdens het passeren van een prachtige open houten hooischaar toch even kijken of er zich ook uilen in ophouden. Jammer, niets te zien. En wij gaan ook al niet naar de Fansuilen roestplaats wegens te grote belangstelling en dus te grote kans om ze te verstoren. Een Buizerd komt over. Hier zien we dat een Zwarte Kraai, welke er naast vliegt, zijn vleugels naar boven en naar onderen doorzwiept, terwijl de Buizerd zijn vleugels veel minder beweegt. Steeds leren wij weer wat. Tussendoor worden regelmatig Vlaamse Gaaien, Merels, Eksters, Houtduiven, een enkele Holenduif, Blauwe Reiger en Koperwiek waargenomen. Voor wie omhoog kijkt trekt een groep Grauwe Ganzen voorbij en laat zowaar een Veldleeuwerik zich voorzichtig horen. Zilvermeeuwen gakkeren rond.

Ver dragend is de luide en melancholieke zang van de schuwe Grote Lijster. Plotseling staan we voor een half ondergelopen stuk weiland, omzoomd door hoge beuken welke zich prachtig weerspiegelen in het water. Het biotoop van het schuwe Witgatje, waar we er dan ook drie van zien. Bewoner van vochtig bosland, met snipachtige vleugelslag en bijna zwarte ondervleugels en bovendelen. Hij dankt zijn naam aan de helder witte stuit. Onze zeer jeugdige jongste deelnemer noemde ze Witkontjes. Dat kan ook, wat mij betreft.

Rob Kloosterman

Zouden wij de Bosuil-roep te horen krijgen?

Zouden wij de Bosuil te zien krijgen?

Zouden wij de Bosuil roepend te zien krijgen?

Zouden wij mannetjes en vrouwtjes te horen krijgen?

Reken maar van wél!!

Alles, wat een vogelaar zich op een uilen-avondexcursie kan wensen, is in vervulling gegaan. Talloze malen weerklonk luidkeels de bekende muzikale, maar toch ietwat huiveringwekkende bosuil-roep. "Hoe-hoe-hoe", gevolgd door het beverige en griezelige "oe-oe-oe" riep het mannetje door het bladerloze, windstille bos. Een bos, gedempt verlicht door een volle maan in een heldere sterrenhemel.

Adrie Vermeule en Jelle Harder wachtten 's-avonds om 9 uur de tot ongeveer dertig enthousiastelingen aanzwellende groep op voor het paleis Groeneveld te Baarn. Het buiten Groeneveld werd in het jaar 1737 gebouwd in opdracht van een rijke Amsterdamse regentenfamilie, waarna de landschapstuin met waterpartijen, slingerende paden en majestueuze bospartijen in de 19e eeuw ontstond. Er werden in die tijd wel meer van dergelijke fraaie regentenpaleizen gebouwd, doch op de paleizen Soestdijk en Groeneveld na, zijn allen weer afgebroken. Een prima omgeving voor onze Bosuil, een jager van loof- en naaldwouden, buitenplaatsen en parken met hoog opgaand hout. Overigens blijkt hij zich ook in de steden op zijn gemak te voelen.

Onze groep wordt in tweeën verdeeld, waarna elk zijns weegs gaat, de lichte vrieskou in over modderige paden, begeleid door het bleke maanlicht. De Blauwe Reigerkolonie blijkt reeds in vol bedrijf. Vogels vliegen schor schreeuwend af en aan. Enkele nesten zijn met waterstralen weggespoten. Die zaten kennelijk in de weg.

Al lopende geeft Adrie een toelichting op het bosuil-gebeuren.

De Bosuil is onze grootste uil en een echte nachtuil. (Veld- en Steenuil larten zich ook vaak overdag zien). Een donkere vogel, zo groot als een Kraai, (er is een grijze en een rossige variant) met een buiten verhouding dikke kop, die geruisloos, wat schommelend op zeer sterk afgeronde vleugels golvend vliegt. De Bosuil komt aan zijn dikke kop omdat hun super gespecialiseerde kijk- en hoororganen zoveel ruimte innemen. Hun ogen staan muurvast, naar voren gericht, in hun kassen. Het resultaat is een voortreffelijk stereoscopisch gezichtsvermogen, waardoor nauwkeurig steeds de afstand te schatten is tussen de uil en zijn immer bewegende prooi. Doordat de uil slechts recht vooruit kan kijken, heeft hij de mogelijkheid meegekregen zijn kop zeer snel tot 270 graden naar beide kanten te draaien.

Mysterie en romantiek omgeven deze vogels. De klassieken hebben de uil voor een symbool der wijsheid gehouden. De West-Europese minachting aangaande het uilen-verstand, in veel gezegden tot uitdrukking komend, is echter meer overeenkomstig de waarheid dan Athene's verering.

Uilen roofvogels? Helemaal niet!!

Zij vormen een afzonderlijke orde, tussen Scharrelaars en roofvogels in. De enige overeenkomsten met roofvogels zijn de kromme snavel, scherpe klauwen en het eten van warmbloedige prooi en andere dieren. De verschillen zijn dusdanig, dat zelfs van het onderbrengen in een onder-orde geen sprake is.

De verschillen?

Roofvogels bezitten een krop om voorraad in te bergen. Uilen missen die.

De roofvogel plukt een grote prooi vrij schoon. Alleen haartjes, veren en beentjes die mee afgerukt worden, gaan mee naar binnen terwijl de beenderen in de maag worden verteerd. De oplossende kracht van het maagsap der roofvogels is zeer sterk. Van tijd tot tijd worden de onverteerbare resten in propvorm uitgespuwd. De uilen daarentegen eten ook grote prooi veelal met huid en haar en braken later alle onverteerbare gedeelten, ook de beenderen, in de vorm van de bekende braakballen uit. Deze beenderen komen vaak onaangestast naar buiten, zodat geen zoutzuur in de maag aanwezig kan zijn.

Uilen hebben een blinde darm. Een eigenschap, welke zij gemeen hebben met de Scharrelaargroep. De IJsvogel (ook een Scharrelaarvogel) vertoont in de spijsvertering dezelfde eigenaardigheden onder de viseters als de uilen onder de vleeseters.

Uile-eieren zijn volkomen wit en vrijwel rond van vorm. (Kerkuil ovaal)
De scharrelaargroep heeft eveneens gladde, witte eieren. (Holenbroeders)
Roofvogels hebben prachtige bontgekleurde eieren.

De nestbouw ontbreekt bij uilen. Roofvogels zijn echte nestbouwers.

Uile-jongen komen blind en met gesloten ogen ter wereld. Jonge roofvogels daarentegen kunnen dadelijk zien.

Al wandelend praten wij verder over slechte tijden, wanneer het landbouwgif uit hun prooien zich ophoopt in de vetlaag en een langzame dood veroorzaakt. Gelukkig wordt het wat beter tegenwoordig. De cassetterecorder gaat aan en het geluid van man en vrouw Bosuil weerklinkt. Vrijwel onmiddellijk reageert een echt echtpaartje en ja hoor, het mannetje komt met werkelijk geruisloze vleugelslag boven ons langs schommelen in een snelle, behendige glijvlucht en laat herhaaldelijk zijn toch griezige roep gillen. Het vrouwtje antwoordt met een helder "kewik". Er bestaat een relatie tussen de afstand mannetje-vrouwtje en de tijdsduur tussen twee roepen. Zouden er al jongen zijn?

Bij zachte winters kan de (holenbroedende) Bosuil reeds in februari eieren hebben, waarna na ca. een maand broeden de jongen (takkelingen) uitkomen en weer een maand later door hun ouders uit hun territorium worden gejaagd.

Later zullen wij nog een mannetje zien vliegen en enkele paartjes horen tijdens onze echt heerlijke ca. twee uur durende avondwandeling. Ondanks zijn toch diepe zakken verloor Adrie zijn handschoenen. Waarschijnlijk tijdens het tonen van braakballen, welke hij in een doosje had meegenomen. Ik hoop dat hij ze later nog teruggevonden heeft.

Overigens, uit onderzoek van braakballen blijkt dat Bosuilen ca. 4 à 6 muizen per dag eten, wat vogels, kikkers en ander klein spul. Er zijn zelfs resten van Ransuilen, Steenuilen en Sperwers in gevonden.

Bij het eten kwijlt de uil verschrikkelijk om de veren er makkelijker in te laten glijden. Hij wordt ook gejaagd. De Havik is zijn gevaarlijkste tegenstander. Plotseling worden we opgeschrikt door de krakende vleugelslag van een groep Houtduiven, welke uit een slaapboom stoof. (Op hun beurt ook opgeschrikt natuurlijk) Een verschil, nee een enorm verschil met de geruisloze vleugelslag der uilen.

De auto weer in en naar huis. De excursie krijgt een tien!

Rob Kloosterman

We staan op het zonnige bovendeck van de middag-veerboot van Doeksen en Zoon, welke zojuist het pittoreske haventje van West-Terschelling is uitgestoomd, richting Friese kust. Er wordt wat nagepraat over het uitermate geslaagde en perfect georganiseerde weekend, doorgebracht op de gezellige kampeerboerderij "De Jonge Jan" in het Terschellinger gehucht Formerum.

Een grote groep Scholeksters gaat ergens zéér luidruchtig tekeer. Dit door-dringende geluid hoort bij het waddeneiland, dus na een paar dagen wordt er niet te veel acht meer op geslagen. Wij turen nu liever naar een groepje zeehonden die in het middagzonnetje lekker liggen te luieren op een van de vele drooggevallede zandbanken. Plotseling schreeuwt iemand: "Een Visarend!!"

En warempel! Op zéér korte afstand van de boot passeert ons met trage vleugelslag een prachtige Visarend, belaagd door een grote wolk steeds weer aanvallende, woedende Bonte Pieten. Dus dáárom hun luidruchtigheid! Wij zetten een batterij kijkers voor de ogen, veel van onze mede-passagiers enigszins verbazend: "Dit keer soms geen Zeemeeuw?"

De Visarend vervolgt onverstoord zijn baan door het blauwe zwerk, richting Terschelling, af en toe achteloos uithalend met een machtige vleugel naar de lastige belagers. Een werkelijk boeiend schouwspel trekt daar aan ons voorbij. In mijn herinnering zullen zij eindeloos blijven doorvliegen, die grote gevleugelde visser met zijn heldhaftige aanvallers daar boven de uitgestrekte wadden-zee.

Vrijdagavond zijn we aangekomen in de kampeerboerderij na eerder te zijn begroet door de oude, hoge vuurtoren met gezwaai van lichtbundels over donker land en water. Na een half uurtje worden we opgewacht in de gemeenschappelijke ruimte, waar de open haard brandt en hete chocomel klaar staat. Een welkomstwoord, huishoudelijke mededelingen, nieuwe leden worden voorgesteld.

Sommigen begeven zich naar "De Rustige Jager" voor iets sterks en slagen er tóch in op een redelijke tijd met de anderen de koude zolder te bereiken, ten-einde daar de nacht door te brengen. Ik word de volgende ochtend net op tijd wakker om nog het rustieke geluid van slapende vogelaars te kunnen waarnemen. Niet verstoren!!

Op de fiets in oostelijke richting over de smalle schelpenpaadjes met een paar geleende gebreide handschoenen tegen de felle noordooster, kracht vijf. De voorjaarszon helpt een beetje. Rick van den Akker en Paul van de Poel leiden de excursie met veel enthousiasme en bekwaamheid. De Barmsijzen laten hun snelle trillers over ons heen vliegen en Robijntjes, ook wel Kneu geheten, kwetteren overal langs ons duinpad. Wij zijn echter op zoek naar de schuwe Beflijsters. En ja hoor, na een eindje te hebben doorgetrapt laten zij zich zien, meestal in de verte. Bijna rechtop staan ze, deze dominee-merels. In een duinwatertje bevinden zich Eidereenden. Groot zijn ze, bont gekleurd met pistache-notenkleurige nekvlekken. Bergeenden zijn alom aanwezig. Fraai tonen zij met vertikaal gestrekte nekbewegingen hun baltsgedrag. Een eenzame sneeuw-witte Lepelaar passeert zwijgzaam met langzame vleugelslag. Uitgestrekte nek, spatel recht vooruit. In de verte, boven de duinen, drijven Zilvermeeuwen op de wind. Hun ver dragende, rauwe, doordringende kreten waaien ons tegemoet. Zien wij het goed? Tussen de zilvers vliegt een zeer grote, geheel witte meeuw. De Grote Burgemeester!! We worden aangegrepen door het aparte gevoel, een niet-alledaagse waarneming te hebben gedaan. Het duingebied wordt verlaten en we fietsen in de richting van de waddendijk. "Schylge" moet een welvarend eiland zijn. De bakstenen boerderijen en huisjes zien er zeer goed onderhouden uit. Op de weilanden zijn de boeren druk doende de mest uit te rijden, waarvan de penetrante geur op ons af vliegt. De vele buiten verblijvende paarden, schapen en lammeren hebben er niet zo'n last van. Warm gefietst in de zon, met de stijve noordoosterwind vol in ons gezicht, komen we bij de zeedijk aan. Soms wordt de zee hierachter nog Zuiderzee genoemd. Een groep Rotganzen komt over en voert een prachtige landing in het gras uit. Een echter Zeegans. Hij slaapt zelfs op het water. Op een drooggevallede stuk modderige bodem is het een drukte van jewelste. Vele duizenden Kanoetstrandlopers hebben zich in slagorde opgesteld, Bontbekplevieren rennen bedrijvig rond tussen de schelpen

en Steenlopers vliegen luidruchtig af en aan. Ja, die Kanoetstrandloper. Een merkwaardige naam heeft hij. Hij zou genoemd zijn naar de Deense koning Knoet uit de 11e eeuw. Deze zou, evenals de Kanoeten, proberen de opkomende vloed te keren. Plompe beestjes zijn het, die zéér lange trektochten maken, vliegend tot op zo'n 7000 meter hoogte.

Op een soppig stuk weiland zorgen elegante Kluten voor een aantrekkelijk schouwspel, gracieus insekten uit de modder ziftend. Witte- en Gele Kwikstaarten scharrelen bedrijvig rond terwijl Goudplevieren geduldig naar de wormen in de grond staan te luisteren. De Scholeksters laten met hun schelle, door-dringende geluid luidruchtig merken overal aanwezig te zijn. Voor een leuk tafereel zorgt een viertal van deze Bonte Pieten. Zij doen alsof ze midden in het weiland onder luid gekrakeel 'boter, melk en eieren' aan het spelen zijn. De snavel schuin naar elkaar en naar de grond wijzend. Daarna maken ze rechtsomkeert en rennen weg, de snavel nog steeds naar beneden gericht. Zouden ze niet gezien willen worden op die open vlakte? Het doet leuk aan, maar heeft te maken met serieuze balts- en territoriumgevechten. Hongerig geworden, begeeft de groep Vogelaars zich weer naar de boerderij om de lunch te gebruiken. Iemand verricht corvee. Met een bezem doet hij een enorme hoop stof opwaaien in de eetzaal. Geeft niets. Goed bedoeld!

's-Middags gaan wij in westelijke richting het duingebied in. Veelvuldig geroep over "Blauwe mannen en Bruine vrouwen". Jargon voor verscheidene, rijkelijk aanwezige Kiekendief-soorten en -geslachten. Een andere groep schijnt zelfs de "Grauwe" gezien te hebben. Laag over de grond jagend, vleugels in V-vorm, zaaien ze overal veel onrust onder de andere vogels. Sommige exemplaren zien we spectaculaire balts-zweefvluchten maken met complete salto's. Een Buizerd zweeft hoog over het duin. Urenlang schroeven en zweven met naar boven omgekrulde vleugelpunten. De duinvegetatie is uitbundig. Vlier, Kruipende wilg, Duindoorn en Heide in de knop. De lente springt uit!! Dit is het gebied van de Wulp, de grootste Europese steltloper. Zijn melancholieke roep draagt ver door het duin. Tapuiten hippen rond tussen de heerlijk ruikende roodbruine Gagelstruiken en bloeiende Kraaiheide. Tijdens Victoriaanse diners in Engeland werden vroeger die arme Tapuiten als delicatessen geserveerd!

De Sprinkhaanrietzanger zingt zijn sprinkhaanlied en in de verte zingt de bijna-tweeling Fitis en Tjiftjaf zijn eentonige en weemoedige zang in een reeds uitgelopen Meidoorn. In een geschikt duinpannetje op het zonnige Zuiden vallen de meesten van ons bijna in slaap. Sommigen staren dromerig door het wuivende helmgras omhoog naar een lichtbewolkte blauwe hemel. Echter, onze excursie-leiders blijven waakzaam en zijn geruisloos weggeslopen. Eensklaps schrikte iedereen wakker van een hels lawaai. Paul komt zwaar hijgend met volle bepaking en slepend met zijn tele-kanon op ons afgerend. Hij slaakt met horten en stoten uit: "De H-H-Hop..... De H-H-Hop!!!" De slaap uit de ogen wrijvend wankelen wij zo snel mogelijk naar de plaats van hét gebeuren en.....zien geen H-H-Hop en zullen de Stinkhaan later ook niet zien. Eigen schuld!! De bekoring van het zeldzame zullen we ditmaal niet proeven. Gelukkig zingt in een struik een Winterkoning met een vrolijk explosief lied de sterren van de hemel. We monteren weer wat op.

Zittend aan de zeereep kijken we over de Noordzee. Behalve een ver containerschip en een paar langskomende Zwarte Zee-eenden is er niets te zien wat ons momenteel kan interesseren. Even een biertje halen in de namiddagzon op het terras van "De Rustende Jager". Natuurlijk zitten er al anderen van ons. Langs de oude korenmolen met zijn prachtige in het riet gesneden wapen van Terschelling fietsen we naar de boerderij in Formerum. Overigens is het het vermelden waard, dat Willem Barendsz te Formerum is geboren. Ja, die van Nova Zembla!

Een goede stampot met worst wordt 's-avonds genuttigd aan de lange tafels. Degenen die zich als eersten laten bedienen zitten met koud eten, daar zij uiteraard wachten tot alle 60 vogelaars bediend zijn. Tip voor de volgende keer.

Wij hebben afwas-corvee. Je staat er niet bij stil, maar wat een hoop dingen worden gebruikt om een dergelijke grote groep te eten te geven. Sommige attributen lijken wel tuingereedschap, zo groot!

Nog is de dag niet ten einde! Houtsnippen kijken! Sommigen gaan op de fiets, anderen wandelen. Allen horen en zien echter een aantal Houtsnippen in baltsvlucht ronddolend boven de boomtoppen. Roodbruine nachtelijke vogels, de ogen hoog en ver naar achteren in de kop geplaatst teneinde een gezichtsveld van bijna 360 graden te hebben zonder de kop te draaien.

Het duin weer in na een rustige nacht en een uitstekende douche. De temperatuur is ditmaal mild. Geen regen, veel wind en redelijk zonnig. Het blijkt dat je een jagende Slechtvalk het beste liggend op je rug op het fietspad kunt bekijken. Hij suist in een adembenemende duikvlucht met een vaart van tegen de 300 km per uur naar beneden en geeft zijn vliegende slachtoffer geen schijn van kans. Wij zagen hem hoog boven de Blauwe mannen en de Bruine vrouwen. Aan de rand van de in vol bedrijf zijnde Kokmeeuwen-kolonie staat een Wulp zich op een heuveltje achter zijn oor te krabben. Overal kleine duintjes, vol met bloeiende Kraaiheide en Cranberry-poeltjes. De Cranberry is ooit op Terschelling in een vat aangespoeld uit verre oorden en heeft, na achteloos te zijn weggegooid, het eiland nooit meer verlaten. Nu nog wordt er Cranberry-jam en wijn verkocht.

Nadat Coby zich bijna verslikte in een losgeraakte kroon (ja, teveel stophoest!) fietsen we over paden met aan weerskanten knappende denne-appels richting veerboot. Hoe je in geval van nood met z'n allen via dat kleine deurtje uit de boot moet komen is voor mij een raadsel. In ieder geval zitten wij binnen. Veel mede-passagiers doden de tijd door een drank-gelag aan te richten. Er wordt niet zomaar een biertje besteld, maar hele kratten tegelijk. Een explosieve situatie, dus gaan wij naar buiten. En daar, daar zien we een klein wonder in de lucht hangen! Een Kokmeeuwje zweeft boven een broodvoerende passagier. Vragende ogen in een prachtige donkerbruine kop, vuurrode keel en in de wind hangende pootjes. Moet je je voorstellen: Die boot vaart met een snelheid van zo'n acht knopen pal tegen de wind van zo'n kracht zes en dat kleine witte meeuwje hangt stil, zonder met z'n vleugels te slaan, op één en dezelfde plaats boven de boot. Aerodynamisch stuntwerk!!

Ja, en dán horen we iemand roepen "Een Visarend"!!

In het najaar hoop ik er weer bij te zijn.

Lijst van waargenomen soorten weekend Terschelling 23/24 april 1988

Dodaars	Kanoetstrandloper	Rietzanger
Jan van Gent	Kemphaan	Kleine Karekiet
Fuut	Zwarte Ruiter	Zwartkop
Aalscholver	Tureluur	Braamsluiper
Blauwe Reiger	Groenpootruiter	Fitis
Lepelaar	Witgatje	Tjiftjaf
Rotgans	Oeverloper	Goudhaantje
Bergeend	Grutto	Bonte Vliegenvanger
Wilde Eend	Rosse Grutto	Paapje
Wintertaling	Wulp	Roodborsttapuit
Krakeend	Regenwulp	Tapuit
Smient	Houtsnip	Zwarte Roodstaart
Pijlstaart	Watersnip	Gekraagde Roodstaart
Zomertaling	Kluut	Roodborst
Slobeend	Dwergmeeuw	Nachtegaal
Tafeleend	Kokmeeuw	Kramsvogel
Kuifeend	Kleine Mantelmeeuw	Beflijster
Eidereend	Zilvermeeuw	Merel
Zwarte Zeeëend	Burgemeester	Koperwiek
Brilduiker	Grote Mantelmeeuw	Zanglijster
Midd.Zaagbek	Stormmeeuw	Grote Lijster
Sperwer	Grote Stern	Baardmees
Ruigpootbuizerd	Visdief	Kuifmees
Buizerd	Houtduif	Zwarte Mees
Blauwe Kiekendief	Holenduif	Pimpelmees
Grauwe Kiekendief	Turkse Tortel	Koolmees

Bruine Kiekendief	Tortelduif	Rietgors
Slechtvalk	Koekoek	Vink
Smelleken	Hop	Groenling
Torenvalk	Boomleeuwerik	Sijs
Fazant	Veldleeuwerik	Putter
Waterral	Oeverzwaluw	Kneu
Waterhoen	Boerenzwaluw	Barmsijs
Meerkoet	Huiszwaluw	Huismus
Scholekster	Boompieper	Ringmus
Bontbekplevier	Graspieper	Spreeuw
Strandplevier	Gele Kwikstaart	Vlaamse Gaai
Goudplevier	Engelse Gele Kwikst.	Ekster
Zilverplevier	Witte Kwikstaart	Kauw
Kievit	Winterkoning	Roek
Steenloper	Heggemus	Zwarte Kraai
Bonte Strandloper	Sprinkhaanrietzanger	Bonte Kraai

MEREL VANGT SLAKKEN UIT VIJVER

Dick A. Jonkers

Rond half mei 1988 ving een mannetjesmerel vrijwel dagelijks slakken uit een tuinvijver in Hollandse Rading. De Merel zocht de randen van de met waterplanten begroeide vijver af en deed vervolgens uitvallen naar de aan of zich vlak onder de wateroppervlakte bevindende slakken.

Een deel van de vangpogingen werd met succes bekroond.

De slakken die werden gegrepen behoorden tot de soort Gewone Poelslak (*Lymnaea stagnalis* (L.)). Deze soort was indertijd aangevoerd met plantenmateriaal dat in de omgeving in sloten was verzameld. De populatie in de vijver bestaat uit vele tientallen exemplaren, waarvan er zich altijd wel enkele langs de randen van de circa 2-3 meter grote vijver ophouden.

De Merel greep de 'rondzwemmende' slakken in het weke deel dat zich buiten het huisje bevindt, smeed het gevangen exemplaar op het aangrenzende betegelde deel bij de vijver en hakte daarna razendsnel op de slak in. De huisjes werden verbrijzeld om zo ook het vlees in het binnenste te kunnen bemachtigen.

Het verbrijzelen van slakkehuisjes is een bekend verschijnsel bij Zanglijsters, die hiervoor boomstronken, stenen en andere objecten met een harde oppervlakte als aambeeld gebruiken. De plaatsen waar dit geregeld gebeurt en waar dan ook geregeld kapotgeslagen huisjes kunnen worden gevonden heten 'lijstersmidses'.

De slakken werden door de Merel zelf opgegeten en niet voor de jongen verzameld. Het broedsel had het nest al enige weken daarvoor verlaten en de jongen zwierven in de omgeving rond. Deze bijzondere wijze van voedsel zoeken heeft nog niet tot navolging geleid. De vijver zal in de tijd waarin de slakken actief zijn nauwlettend in de gaten worden gehouden om te kijken of andere Merels dit gedrag overnemen.

Dat Merels slakken eten is bekend. Witherby et al. (1965) noemen kleine mollusken als *Helix*, *Zonites* en *Cochlicopa*, waarmee de Segrijnslak (*Helix aspersa*), Donkere Pijlslak (*Zonotoides nitidus*) en Glanzende Agaathoornslak (*Cochlicopa lubrica*) worden bedoeld.

Geraadpleegde literatuur:

1. Janus, H. z.j. Onze land- en zoetwaterslakken en -mossels
Thieme & Cie Zutphen
2. Witherby, H.F.F.C.R. Jourdain, N.F.Ticehurst & B.W.Tucker 1962.
Handbook of British Birds Volume II Warblers to owls : 136
H.F. & G.Witherby Ltd London.

FIETSEXCURSIE EEMPOLDERS 4 APRIL 1988 (2e PAASDAG)

Rob Kloosterman

Vliegensvlug klimt hij uit de grondmist steil omhoog de lucht in, onderwijl zijn welluidende bruiloftskreet roepende. Onze Grutto is ongetwijfeld één van de fraaiste weidevogels. Kastanjebruine kop en borst, lange rechte poten en snavel, Juist teruggekeerd uit het Zuiden, onderweg tot wel zes kilometer hoogte klimmend. Een modern verkeersvliegtuig kruist niet zo erg veel hoger. Stel je voor, wat een hoogte!!

De tijd, dat de Grutto en zijn eieren in ons land (en vooral in het Verenigd Koninkrijk) als zeer bijzondere lekkernij werden beschouwd zal hopelijk wel voorbij zijn. Wij nemen hem in ieder geval nog veelvuldig waar vandaag in de Eempolders. Het is maandagochtend vroeg, 2e Paasdag. De voorgaande dagen was het heerlijk zonnig en aangenaam voorjaarsweer, dus zal het vandaag ook wel zo zijn. Mis!! Zelfs wij, doorgewinterde Hollanders, leren het nooit wat het weer betreft. Een koude, kille noordoostenwind waait, door niets afgeremd, met kracht vijf over de polders welke onder een ononderbroken dik wolkendek liggen. Vrijwel niemand van ons is hier helemaal op gekleed. Echter, met een beetje doorfietsen kom je een heel eind, ook wat betreft de lichaamstemperatuur. Even lijkt het er op dat de twee excursieleiders, Adrie Vermeule en Hans van Oosterhout, elk slechts één deelnemer toegewezen krijgt. De interesse voor deze excursie blijkt echter op het laatste moment iets groter en uiteindelijk tellen we 14 enthousiast fietsende vogelaars.

Hier, op onze verzamelplaats bij het Eemnesser raadhuis, nemen we vast een voorproefje met een Grote Lijster, Groenling en Heggemus, welke laatste dus helemaal geen mus is. Maar ja, vroeger werden nu eenmaal alle kleine vogeltjes "mus" genoemd.

Al fietsend over smalle polderweggetjes zien we boven de licht benevelde weilanden talloze Kieviten dol enthousiast hun acrobatische capriolen tui-melen en horen we regelmatig hun bekende roep. Onverbrekkelijk zijn ze verbonden met onze nog steeds schier eindeloos uitgestrekte polders. Het zicht is opvallend helder, ondanks alles.

Het is overduidelijk, de voor ons zo barre weersgesteldheid weerhoudt onze weidevogelwereld niet om uitbundig door te gaan met het partner zoeken en territorium bepalen. De jubelende Leeuweriken zorgen met hun spectaculaire, soms wel vijf volle minuten durende lied voor onvergetelijke momenten. Een lied, ononderbroken gezongen tijdens het stijgen, hangen en dalen.

Als was het een klein parachute, zo daalt de Graspieper snel uit de lucht naar het weiland, de staart omhoog. Nu nog baltsend, straks misschien waardvogel voor de Koekoek.

Watersnippen zig-zaggen snel door alles heen met een raspende roep en een blatend geluid, veroorzaakt door het laten trillen van de gespreide buitenste staartveren. Het metaalachtige geluid van de Rietgors is niet van de lucht. Ondanks een teruglopende vogelstand, veroorzaakt door rationalisering van de grasproductie in de Eempolders, is er dus nu nog volop te zien.

Achter een oud houten schuurtje, beschermt voor deze late, kwellende noordooster wordt gezellig koffie en zo gedronken met uitzicht op een brede rietkraag langs het Eemmeer en een jagende Buizerd daarboven. Enkele Witte Kwikstaarten en Koperwieken fladderen voorbij. Sommigen van ons menen dat je warmer wordt door in een regenpak in het natte gras te gaan zitten. Helaas!!

We stappen weer op de fiets en bij het horen van de Tureluurroep denk ik aan het herkenningstluitje uit mijn N.J.N.-tijd. Zouden zij dat nu nog steeds doen?

De modderige slootkanten staan door de lage waterstand droog. Toch lopen er geen Tureluurs, Oeverlopers of zo. Daar is kennelijk niets te eten te halen. Hier en daar nemen we lieden waar in geparkeerde auto's langs de rechte, stille polderweggetjes. Ouders met kinderen zitten er in. Het blijkt dat zij de Kieviten hun pasgelegde eieren willen ontvreemden. Wanneer je ouders "het mijn en het dijn" niet goed kennen, waarom zou je dan als kind? Een goed begin is het halve werk!

Aalscholver, Kapmeeuw (ja, reeds met chocoladebruine kop) en de iets forsere Stormmeeuw vliegen over en een Roodborst wordt ineens nóg kleiner door zich moederziel alleen midden in die grote polder aan een slootkant op te houden. Enkele Witgatjes schrikken op. De donkere ondervleugels zijn fraai te zien. In de "waaien", kleine tamelijk diepe meertjes welke oorspronkelijk door dijk-doorbraken zijn gevormd, zwemt de Sloebend, de zware lepelvormige snavel karakteristiek omlaag houdend. Op kleine Ganzen lijkende Bergeenden, Krak-, Kuif- en Wilde Eenden, Fuut, Smient en Meerkoet peddelen er rond. Een machtig geluid maakt de zwaar suizende vleugelslag van de Knobbelzwaan. Let op! De Kleine- en de Wilde Zwaan hebben dat niet. Groepjes Grauwe Ganzen, herkenbaar aan de lichte voorvleugels, enkele Blauwe Reigers en snelle koppeltjes Wintertalingen trekken voorbij, terwijl verderop een hongerige Torenavalk zijn best doet met de muizen.

Op de weg terug stormen vrij grote groepen Scholeksters links en rechts luidkeels "Te-Piet" roepend langs ons heen. Zwart-wit-rood-oranje eskaders. Een vliegshow, welke zijn weerga niet kent. Om ca. 11.30 uur zijn we, zonder lekke banden, weer terugbeland op de Wakkerendijk en nemen voor vandaag afscheid van elkaar.

Allen, die deze unieke excursie gemist hebben en wellicht dit gebied nog niet bezochten, zou ik willen aanraden dit alsnog te doen. Er is altijd wel iets interessants op vogelgebied te beleven. Voor een routebeschrijving raadplege men ons prachtige, recentelijk uitgekomen boek "Vogels tussen Vecht en Eem". "Vogel ze"!!

P.S.: Op de terugweg, richting Stichtse Brug toch nog een Kempmaan gezien, geheel alleen in het uitgestrekte weiland. In heinde en verre geen hennen en geen satelliet-hanen te bekennen.

ONTVANGEN LITERATUUR

Samenstelling: Leny Reddingius.

ARGUS Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 13 no 1, maart 1988:

Lood in het milieu - De muskusrattenbestrijding faalt nog steeds - Een uitdagende beheersvisie voor het Meinweggebied: Natuurbeheer, maar nu eens zonder boeren en jagers.

DEBAKEL NJN district 6, jrg 14 no 4, 1988:

Het Gooise zweefvliegeninventarisatieproject - Het gedrag van de Brilduiker.

DUTCH BIRDING Stichting Dutch Birding Association, jrg 10 no 1, maart 1988:

Giervalk in Groningen in januari-april 1987 - Renvogel in N.H. in oktober 1986 - Ringsnavelmeeuw te Europoort 'in juli 1986.

idem jrg 10 no 2, juni 1988:

Invasie van Middelste Jager in Nederland in november 1985 - Franklin's Meeuw in Nederlands-Belgisch grensgebied in juni-juli 1987.

FICEDULA Twentse VWG, jrg 17 no 2, juni 1988:

De Huiszwaluw in Twente (2) - Braakballenanalyses van Ransuilen - Het Bokje - Fenologie 1987 - Waterwildtelling 1988.

DE GRASPIEPER Samenwerkende VWG's N.H., jrg 8 no 1, 1988:

Ontwikkelingen van de aantallen weidevogels in Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland tussen 1979/80 en 1986/87 - Het ontstaan van een populatie Grauwe Ganzen - Weidevogelinventarisaties in de polder Mijzen - Het voorkomen van de Klapekster in Noord-Holland in 1982 en 1983.

DE GRAUWE GANS Stichting Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 4 no 1, 1988:

Mogelijkheden tot natuurbeleving in Flevoland (2) - Middelste Zaagbek maakt Grote Zaagbek het hof.

KNIPSELKRANT Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 13 no 2, mei 1988:

Knipsels over het rapen van kievitseieren, de nieuwe Flora- en Faunawet, vis- en schietlood in de natuur, Eksterplaag etc.

DE KRUISBEK Vogelwacht Utrecht, jrg 31 no 2, mrt/april 1988:

Doortrek van Beflijsters in zuid-oost Utrecht - De Weerribben - Eksters en zangvogels: een reactie.

MEERKOET Natuur- en milieufederatie Wierhaven, jrg 11 no 1, 1988:

Weidevogelbescherming 1987 - Broedvogels van de dijkwielen Wieringermeer

MENS EN NATUUR IVN, jrg 36 no 2, lente 1988:

De Nota Natuur- en Milieueducatie, een meerjarenvisie van de rijksoverheid -
Wadlopen: natuur ervaren, natuur waarderen.

MIENS EN VOGEL Belgisch informatieblad voor studie en bescherming van de Europese Avifauna,
jrg 26 no 1, maart 1988:

Een levende legende: de Quetzal - Oehoe en Slechtvalk: een vredig samenzijn mogelijk?
Waarom vogels ringen? Uit het verleden: Klapekster en Klauwier - Vogelverdelging op
Belgische jachtdomeinen, uit de periode 1946-1966 - Natuurfotografie: De beeld-
compositie.

idem jrg 26 no 2, juni 1988:

Het nachtelijk leven van Titiaan de Witte (Kerkuil), (LR) - Het terugdringen van een
virus (Höndsdolheid, LR) - De Zeearend - De vogelbescherming en de rechtbank -
De Witkopeend - Grimassen van Rans- en Velduil.

NATUURBEHOUD Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, jrg 19 no 2, mei 1988:

Nieuwkoopse plassen straks weer helder - Jaarverslag 1987.

NATUUR EN MILIEU Stichting Natuur en Milieu, jrg 12 no 4, april 1988:

High biotech landbouw - Kringlooppapier blijft goed alternatief - Kernenergie,
twee jaar na Tsjernobyl.

idem jrg 12 no 5, mei 1988:

Vierde Nota Ruimtelijke Ordening: weinig ruimte voor kwaliteit - Was- en schoonmaak-
middelen en milieu - Jaarverslag 1987.

idem jrg 12 no 6, juni 1988:

Folklore overtreft natuurbelang in Flora- en Faunawet - Bontfokkerijen: overbodig
dierenleed en milieuvervuiling.

NATUUR NABIJ IVN Eemland, jrg 16 no 3, juni 1988:

NIEUWSBRIEF Overlegplatform voor Milieuvorlichting N.H., jrg 16 no 1, maart 1988.

idem jrg 4 no 2, 1988.

NOORDHOLANDS LANDSCHAP Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 15 no 2, 1988:

Dit aantrekkelijk uitzijende blad is in de plaats gekomen van het simpele mededelingen-
blad. Het verschijnt vier maal per jaar en bevat artikelen over natuurgebieden in de
provincie Noord-Holland - Het Zwanenwater: gebied voor fijnproevers - De Kemphaan in
Noord-Holland - Het Ilperveld: een alternatief rijk van duizend eilanden - Bloemrijke
hooilanden.

PERKETUTTER NJN Afd. Hilversum, jrg 17 no 4, 1988.

idem jrg 17 no 5, 1988.

DE KLEINE RATELAAR IVN Gooi e.o., jrg 10 no 2, april 1988:

Mollen en regenwormen - Werken met milieuwetten.

DE STEENLOPER VWG Den Helder, jrg 6 no 33, mei 1988:

Vijf jaar eerste winterwaarnemingen - Nestkastverslag 1987.

VANELLUS Bond van Friese Vogelwachten, jrg 41 no 2, maart/april 1988:

Reactie op voorontwerp Flora- en Faunawet - Blauwe Reiger, broedsucces in twee
Friese kolonies.

VELD EN VITRINE Fries Natuurmuseum, nr 100, juni 1988:

Jaarverslag 1987.

HET VOGELJAAR Stichting Het Vogeljaar, jrg 36 no 1, maart 1988:

Blauwe Kiekendieven in de Weerribben (1974-1986) - Broedvogels van het stedelijk
gebied van Alkmaar en Delft - Moeten vogels het veld ruimen voor ULV's? - Duiktijden
van enkele vogels op binnenlandse wateren - Belevnissen bij een Waterral -
Vogeljaar Vogelfotoparade 1987.

idem jrg 36 no 2, mei 1988:

Gemeente Voorburg fiks aangepakt voor verstoren van reigernesten - Natuurbescherming
op Texel en veranderingen in de vogelstand - De ruiende Bergeenden in het Haring-
vliet - Het effect van inhalen van achterstallig onderhoud op landgoed "Windesheim"
op 21 soorten broedvogels (2) - Gedragingen rond de paring van de Kluut in beeld
gebracht - Het nut van vogelasielen - Een vogelparadijs in vroeger eeuwen: Het
Goudse Bosch.

VOGELS Ned.Ver.tot Bescherming van Vogels, jrg 8 no 45, mei/juni 1988:

Roeken bij de gratie van boeren? Grauwe Kiekendief exit? - Ropvogeldrama in Barneveld
En de mens schiep de Slikken van Flakkee - De Kievit op vrijersvoeten - Jufferkraan.

idem jrg 8 no 46, juli/augustus 1988:

De rijkdom van het wad - Zeestekelbaars: zalm voor de Lepelaars - Wat is er aan de
hand met de vogel van het ruisende rietland? (Grote Karekiet, LR) - Vogels leren
herkennen - Het liefdeleven van een miniatuursoldaat (Kleine Plevier, LR) - Vergeten
vogelparadijzen - Visdiefjes bezetten een verkeersknooppunt - Kuifaalscholver.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Jos de Jonge.

Roodkeelduiker	1	17.01	Knardijk/'t Bovenwater, Lelystad	EM/PM
Parelduiker	1 OV*	7.04	Emmaweg, 's-Graveland	FK
Kuifduiker	1	20.03	Spiegel­polder, Ned.den Berg	OW/WV
Roodhalsfuut	1	15.05	" "	JRh
Roerdomp	1	juni	Oostzijde Wijde Blick, Kortenhoef	JZ
Grote Zilverreiger	1	15.02	Harderbroek, Zd. Flevo	EM
" "	1	14.04	Praamweg " "	JR
Purperreiger	1	31.03	Huizer Pier	Wwt/HO
"	1	19.04	Breukeleveense Plas-west (ook 20.06)	JJ
"	1	7.05	Kortenhoefsedijk, Kortenhoef	AV/exc
"	3 OV	16.05	Dammerkade, Ankeveen	RS
"	1	4.06	Laarder Wasmeer	ND/exc
Ooievaar	1	3.04	a. Kerkelanden bij nieuwbouw, Hilversum b. H'sums kanaal bij afslag 's-Graveland	LG FKv/AK
"	1 OV	15.04	Spiegel, Bussum	CV
Lepelaar	1	20.04	4e Kwadrant, Huizen (foer.)	JMm/RHk
"	9 OV	22.04	Stichtse Brug	EM
"	1 OV	14.05	Goog/Spiegel­polder, Ankeveen/Ned.den Berg	RS
"	1	14.05	Weiland 's-Graveland/Ankeveen (foer.in sloot)	RS
Chileense Flamingo	1	12.05	Stichtse Brug (foer.)	RS/IVN
Rotgans	1	14.02	Opspuit­terrein bij 't Bovenwater, Lelystad	EM/RBe
Grauwe Gans	50-75	27.03	Eempolder Nrd	FK/YB/CV
" "	4	12.04	Wolfskamer, Huizen	DJ/MG
" "	6	19.04	Polder Achteraf, Breukeleeven	JJ
" "	3 ad + 13 juv	17.05	Vuntus, Loosdrecht	AV
Snecuwgans	2	14.02	Oostvaarders­plassen	EM
Nijlgans	1 pr	12.04	Kortenhoefse Plassen (Oost)	FK
"	1 pr	23.04	Omg. Naarderbos	EV
"	1 pr + 1 juv	14.06	2e Loosdr.Plas (NW-hoek)	JJ
Bergeend	2	3.04	Laarder Wasmeer	FW
"	2	4.04	Eempolder	FW
"	2 pr	4.04	Plas bij Anna's Hoeve, Hilversum	FW
"	2	6.04	Spanderswoud, Hilversum	HvD
"	9	9.04	Oostermeent, Eemnes	WD/WB/LHt
"	1 pr	10.04	Schaep & Burgh, 's-Graveland	WB
"	2	11.04	Dammerkade, Ankeveen	AV/ND
"	1 pr	april	Oostzijde van Einde-Gooi, Hilversum	MV
"	2	18.04	Overmeer, Ned.den Berg	FW
"	29	19.05	Hilverbek, 's-Graveland	AV/ND
Wintertaling	tot. 6	20.06	Breukeleveense Plas (westzijde)	JJ
Krakeend	1 pr	7.04	Gooilust/Schoonoord, 's-Graveland	FK
"	2	19.04	Breukeleveense Plas	JJ
"	1 pr	10.05	Wolfskamer, Huizen	DJ/MG
"	1	19.05	Laarder Wasmeer	ND/exc
Zomertaling	1 mn + 1 vr	18.05	Slikveld Holl.Brug, Muiden	RBr
Tafeleend	1 vr + 4 juv	12.06	Wijde Blick/Lamberts­zkade, Kortenhoef	JJ
Brilduiker	1 mn	5.04	Laarder Wasmeer	ND
Nonnetje	1 mn	14.04	Suikerpot, Kortenhoef	FK
Wespendief	1	9.04	Muiderzand, Zd. Flevo	Wwt/HO
"	1	26.05	Laarder Wasmeer	ND/exc
Rode Wouw	1	16.02	Almeerderhout, Almere	EM
" "	1	20.03	Spiegel­polder, Ned.den Berg	OW/WV
" "	1	5.04	Ceintuurbaan, Bussum	CV
" "	1	12.04	Dammerkade, Ankeveen	Wwt/HO
Zwarte Wouw	1	15.05	Oostvaarders­dijk, Pampushaven, Zd.Flevo	JR
Havik	1	2.04	Oud Valkeveen, Naarden	DJ/MG
"	1	11.04	Bergse Pad, Ankeveen	AV/ND
"	1	7.05	Oppad, Kortenhoef	AV/exc
"	1	9.05	Postkantoor, Baarn	JR
Sperwer	1	28.04	Wolfskamer, Huizen	DJ/MG
Buizerd	1	2.04	St.Michael, Naarden	DJ/MG
"	1	4.04	Heide Expohal, Hilversum	DJ/MG
"	2	12.04	Vuntus, Loosdrecht	JJ
"	1	14.04	Nieuw Valkeveen, Naarden	DJ/MG
"	1	27.04	Omg.Hilversums Wasmeer	DJ

Zeearend	1	14.02	Oostvaardersplassen (p.19.7/19.8), Zd.Flevo	EM
Bruine Kiekendief	1 mn	12.04	Stichtse Brug, Huizen	DJ
" "	1 vr	25.05	Breukeleveense Plas (west)	JJ
Boomvalk	1	29.04	Egelshoek, Hilversum	ND/BD
"	1	6.05	't Hol, Kortenhoef	AV
"	1	18.06	Westerheide, Hilversum	RS
Smelleken	1	15.05	Knardijk, Lelystad	JR
Patrijs	2	3.04	Zuiderheide, Laren	ND/BD
"	1	9.04	Westerheide bij St.Janskerkhof, Laren	FW/HW
"	1	12.04	Groeve Oostermeent, Blaricum	DJ
Fazant (melanistisch ex)	1	2.04	Wolfskamer, Huizen	DJ/MG
Waterral	1	12.04	Magdaleen, Naarden	DJ
"	1	22.04	Stichtse Brug	EM
Kleine Plevier	1 pr	16.04	Almere-Buiten	Wwt/AG
Morinelplevier	33	8.05	Ibisweg, Zd.Flevo	JR
Goudplevier	ca 250	19.04	Oostermeent, Huizen	HHk/JMm
"	ca 200	29.04	Oostermeent, Eemnes	WD/WB
Komphaan	4 mn + 2 vr	19.04	Oostermeent/Hogemaat, Blaricum	HHk/JMm
Groenpootruiter	1 OV	19.05	Laarder Wasmeer	ND/exc
Witgatje	1	8.04	Spiegelrust, 's-Graveland	FK
"	1	12.04	De Belt (vuilstort), Kortenhoef	FK
"	1	7.05	Gooimeerkust Oud Naarden/Huizen	JF
Oeverloper	1	15.04	't Hemeltje, Ned.den Berg	FK
"	1	8.05	Anna's Hoeve, Hilversum	RS
Dwergmeeuw	5	17.02	Houtribsluizen, Lelystad	EM/RBe
Drietenmeeuw	1	2.04	Gooimeer, Naarden	DJ/MG
Zwarte Stern	1	11.04	Dammerkade, Ankeveen	AV/ND
" "	min. 2 pr	25.05	Breukeleveense Plas westzijde (alarm)	JJ
Grote Stern	1	17.04	Holl.Brug, Muiden	RBr
Visdiefje	1	2.05	Vuntus (drijfbomenplas), Loosdr.(op nest)	JJ
Regenwulp	1 OV	8.04	Boekesteyn, 's-Graveland	FK
"	1 OV	22.04	Stichtse Brug	EM
"	184 OV	29.04	Egelshoek, Hilversum	ND/BD
Houtsnip	1 OV	8.04	Spanderswoud kwekerij, Hilversum	OLd/JLg/JH
"	1 OV	14.05	Corversbos, Hilversum	AV/WD/ND
Koekoek	1	28.04	Hilverbeek, 's-Graveland	HVd
Ransuil	1	6.04	Fukenberg, Naarden	LMm/JMm
"	2 juv	9.06	Hoorneboegse Hei, Hilversum	AV
"	1 juv	10.06	Bussummer Hei, Hilversum	AV
Velduil	1	14.04	Oostvaardersdijk, Zd.Flevo	JR
"	1	14.05	Westerheide, Hilversum	CV
Bosuil	1 vr	16.04	Corversbos, Hilversum	DJ
"	1 pr	28.04	Juliana-oord, Laren	FW
"	1 broedgev.	mei	Steenakker, Blaricum	EF
Gierzwaluw	1	30.04	Vesting Naarden	JLm
Draaihals	1	16.04	Laarder Wasmeer	ND/exc
"	1	17.04	Corversbos, Hilversum	RBr/FK/YB
"	1	17.04	Berkenhof Groenhoven, Kortenhoef	FKv/FK
Groene Specht	1	3.06	Achtertuint M.Simonszof 86, Hilversum	WD1/AvH
Zwarte Specht	1	12.04	Omg.Juliana-oord, Laren	FW
"	1	10.04	Landgoed Spanderswoud, 's-Graveland	JMm/LMm
"	1	29.04	Einde-Gooi, Hilversum	RS/IVN
Kleine Bonté Specht	1	9.01	Goog, Ankeveen	OW/WV
" " "	1	7.04	Schoonoord, 's-Graveland	FK
" " "	1	7.04	Trompenburgh, 's-Graveland	FK
" " "	1	7.04	Gooilust, 's-Graveland	FK
" " "	1	8.04	Swaenenburgh, 's-Graveland	FK
" " "	1 pr	17.04	Hilverbeek, 's-Graveland	JMm/LMm
" " "	1 pr	29.04	Einde-Gooi, Hilversum	ND/BD
" " "	1	30.04	Schaep & Burgh, 's-Graveland	JF
Boomleeuwerik	1	14.03 en 4.04)	Westerheide, Hilversum	FT
"	8 OV	25.03	Stadsrandpark Westhove, Huizen	DJ
"	2	5.04	Laarder Wasmeer	ND
"	1	20.05	Zuiderheide, Laren	RS
Boerenzwaluw	1	30.03	Laarder Wasmeer	AV
Waterpieper	1	7.04	Kwakel, Kortenhoef	FK
Gele Kwikstaart	5 mn	13.04	Korremof, Kortenhoefse Plassen	FK
"	1 pr	14.04	Tienhovens Kanaal t.W.v.Kooi, Breukeleveen	MV
"	2 pr	14.04	Suikerpot, Kortenhoef	FK
"	29 OV	22.04	Stichtse Brug	EM
"	ca 120	14.05	Weiland Noordpolder, Muiden (foer)	RBr
Noordse Gele Kwikst.	8	14.05	" " " "	"
Rouwkwikstaart	1	12.04	De Belt (vuilstort), Kortenhoef	FK
Sprinkhaanrietzanger	2	15.04	Omg. Kruitbos, Muiden	RBr
"	1	29.04	Ankeveen	EM

Bosrietzanger	1	11.05	Laarder Wasmeer	ND
"	1	25.05	Vijverpark Korte Heul, Bussum	CV
Grote Karekiet	2	15.05	Dammerkade, Ankeveen	RS
"	1	17.05	Bergse Pad, Ankeveen	WD/LHt
"	1	23.05	Drecht/Trekpad, Loosdrecht	JJ/LVw/JVw
"	2	20.06	NO-hoek Breukeleveense Plas	JJ
Braamsluiper	1	28.04	Bovenmaat, Huizen	DJ
"	1	5.05	Sportveld Crailoo, Hilversum	ND
"	1	23.05	Kruin, Huizen	DJ
Spotvogel	1	15.05	Dammerkade, Ankeveen	RS
Fluiter	1	5.05	Brug Crailoo, Hilversum	ND
"	2	6.05	Einde-Gooi, Hilversum	RS/IVN
"	1	11.05	Spanderswoud N., Hilversum	HVd
"	1	14.05	Witte Kruislaan, Hilversum	AV
"	1	14.05	Corversbos, Hilversum	"
"	1	17.05	Spanderswoud Z., Hilversum	HVd/JK
"	1	26.05	Erfgooiersstr/Westerheide, Hilversum	AV
Vuurgoudhaantje	2	14.04	Suikerpot/Kromme Rade, Kortenhoef	FK
Bonte Vliegenvanger	1	16.04	Landgoed Spanderswoud, 's-Graveland	JF
"	1	29.04	Eikenlaan, Hilversum	ND/BD
"	tot. 3 mn	7.05	Laarder Wasmeer	RS/KNNV
"	1	8.05	't Bluk, Zuiderheide, Laren	RS
Grauwe Vliegenvanger	3	25.05	Moleneind, Kortenhoef	AV
"	2	25.05	Horndijk, Loosdrecht	"
Paapje	1	3.05	Westerheide, Hilversum	"
"	1	7.05	Kromme Rade, Kortenhoef	AV/exc
Roodborsttapuit	2 br.gev.	26.05	Westerheide, Hilversum	AV
"	2 " "	mei	Hoorneboegse Hei, Hilversum	JJ
Tapuit	1	7.05	Kromme Rade, Kortenhoef	AV/exc
"	3	11.05	Westerheide, Hilversum	AV
Zwarte Roodstaart	1	4.04	Oostermeent, Huizen	DJ/MG
"	1 mn + 3 vr	5.04	Tuin De Drost 2, Huizen	JHm/LJMa
"	1	10.05	Haven Huizen	DJ/MG
"	1	21.06	Langgewent, marktgeb., Hilversum	AV
"	1 mn + 1 juv	22.06	Omg.Passage Langestraat, Hilversum	JJ
Gekraagde Roodstaart	1	5.04	Zuiderhof, Kolhornseweg, Hilversum	IVd
"	1	28.04	Centrum Hilversum	ND/BD
"	1	29.04	Hoorneboeg, Zonnestråalrand, Hilversum	JJ
"	1	30.04	Spanderswoud, Hilversum	RS
"	tot. 3	7.05	Laarder Wasmeer, Hilversum	RS/KNNV
"	2	7.05	Kromme Rade, Kortenhoef	AV/exc
"	1	8.05	Horndijk, Loosdrecht	AV
"	3	11.05	Westerheide, Hilversum	"
"	1	7.06	Oprijlaan Hoorneboeg, Hilversum	JJ
"	1	7.06	Manege Hoorneboegse Hei, Hilversum	"
Nachtegaal	1	30.04	Meerweg, Hilversum	RS
"	1	16.05	Laarder Wasmeer, Hilversum	AV
Kramsvogel	min. 400	27.03	Oostermeent, Eemnes	FK/YB
"	3 OV	16.04	Laarder Wasmeer	ND
Beflijster	1 mn	11.04	Omg.Naardermeer	FK
"	1 mn	17.04	Holl.Brug, Muiden	RBr
Staartmees	1	17.04	Groenhoven, Kortenhoef	FKv/AK
"	2	27.04 t/m 6.05	in tuinen Van Brakellaan, H'sum	JJ
Glanskop	1	2.04	Nieuw Valkeveen, Naarden	DJ/MG
Geelgors	1	16.04	Corversbos, Hilversum	DJ
"	2	28.04	Laarder Eng, Laren	ND
Sneeuwgors	3 ad + 2 juv	17.02	Houtribsluizen, Lelystad	EM/RBe
"	1	26.03	Pampushaven, Almere	Wwt
Europese Kanarie	1	8.04	Boekesteyn, 's-Graveland	FK
Putter	2	6.04	Emmaweg, 's-Graveland (zang)	"
"	2	11.04	Loodijk, 's-Graveland (zang)	"
"	2	11.04	Holl.End, Ankeveen (")	"
"	8 pr	12/13.04	Kortenhoef west en oost	"
Frater	ca. 300	16.02	Almeerderhout, Zd.Flevo	EM
Kneu	ca. 25	4.04	Egelshoek, Hilversum	"
Barmsijs	1 OV	7.04	Groenhoven, Kortenhoef	FK
Kruisbek	1 pr	14.02	Omg. Stulp, Baarn	FW
"	min.3	14.04	Zwarte Bergen, Hilversum	FK
"	enkele	16.04	Raboes, Laren	Wwt/AG
Goudvink	1 pr	8.04	Juliana-oord, Laren	FW
"	1	11.05	Spanderswoud, Hilversum	IVd
"	1 pr	3.06	Blijkpolder, Ned.den Berg	JRh

Appelvink	1	2.04 Raadhuis, Hilversum	DJ
"	2	4.04 Hollands, Hout, Lelystad	JR
"	3	16.04 Corversbos, Hilversum	DJ
Wiclewaal	1 br.gev.	juni Oostzijde Wijde Blik, Kortenhoef	JZ

Met dank aan de waarnemers:

RBe - R.de Beer	JJ - J.de Jonge	AV - A.Vermeule
RBr - R.v.d.Brink	AK - Atie v.Klaveren	CV - C.W.de Vink
WB - W.J.Bindt-Bonnes	FK - A.I.v.Klaveren (Fred)	EV - E.Vasseur
YB - Y.Bosman	FKv - Frans v.Klaveren	HVd - H.v.d.Velden
ND - N.Dwars	JK - J.Kreuger	JVw - J.Verweij
WD - W.Duurland	JLg - J.Loggen	LVw - L.Verweij-Sonius
WDI - Mw.W.Duurland	JLm - J.Lamers	MV - M.G.Vonk-Noordegraaf
EF - E.Frater Smid	OId - O.Langendorff	KNNV - KNNV-excursie
JF - Joh.J.Frieswijk	EM - E.Majoor	WV - W.v.Velzen
AG - A.Grobbe	JMm - J.Meulman	FW - F.v.d.Weijer
LG - L.Gerritse	Lm - Laurens Meulman	HW - H.S.v.d.Weijer
MG - M.de Graaf	PM - P.Majoor	OW - O.Wildschut
AvH - Mw.A.v.Ham	IVN - IVN-excursie	Wwt - W.Weitjens
Hlk - H.Hoefkens	HO - H.v.Oosterhout	JZ - J.K.Zeegers
JH - J.Harder	JR - J.Rung	cu - cursisten VWG
Llt - L.Hartog	JRh - J.Rouhof	exc - excursie VWG
RHk - Renée Hoefkens	RS - R.Sinoo	
DJ - D.A.Jonkers	FT - F.Tabois	

* OV = overvliegend

INHOUDSOPGAVE "DE KORHAAN" 1987

Baan, C.v.d.	Impressies van een weekend Vlieland	70
Beffers, F. en A.Vermeule,	Broedvogels in de bebouwde kom van 's-Graveland en Kortenhoef	39
Beffers, F.	Excursie Bergse Pad en Dammerkade	45
Brink, R.v.d.	Exc.Gooimeerkust, Groeneveld, Ankeveen en Flevo	37
Duin, G.van	Jacht op ganzen moet afgeschaft	90
Graaf, M.de	Vogelindrukken uit Joegoslavië	97
Harder, J. en A.Vermeule,	Broedvogels in de bebouwde kom van Huizen	57
Hemmers, M.	Najaarsweekend Schiermonnikoog	19
Hennephof, B.	Wonderlijke Bruiloftsceremonieën	94
Jonkers, D.A.	Een fietstocht voor vogelliefhebbers	17
Jonkers, D.A.	Excursie Amsterd. Waterleidingplas	23
Jonkers, D.A.	Vogelwaarnemingen tijdens de jubileumfietstocht	66
Jonkers, D.A.	In winter 1987 geen slaaptrek van Sijzen	76
Jonkers, D.A.	Vogels binnen de bebouwing	116
Lam, E.	Enige aanvullingen op Broedvogels binnen de bebouwde kom van Hilversum	71
Lam, E.	Loopkevers in braakballen in het Gooi	73
Lam, E.	Gierzwaluwinventarisatie in beb.kom Hilversum	110
Moolenbeek, R.G.	Vogels in het noordelijke Vechtplassengebied	125
Peter en Mieke	De Wijde Stilte	129
Poel, P.v.d.	Verslag excursie Ankeveen	128
Sinoo, R.	Stellers Eidereend op Schiermonnikoog in 1986	21
Trompetter, T.	De jubileumviering in De Dobber	115
Vermeule, A.	Watervogeltellingen Gooi- en Eemmeer in 1985/86 en 1986/87	86
Weitjens, W.	Grote Trap excursie door Flevopolder	24

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : J.Meijer, Molenpad 19, 1381 EC Weesp, tel. 2940-16502
Sekretaris : M.de Graaf, Westhoven 48, 1275 DD Huizen, tel.02152-60456
Penningmeester: L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp, tel.02940-11683

Postadres : VWG Het Gooi, Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Kontaktpersonen

Avifauna : A.P.Vermeule, Gr.Wichmanstraat 40, 1222 BR Hilversum, tel.: 035-857492
Eempolders : R.A.Kole, Torenavalk 22, 3752 SK Bunschoten, tel.03499-82303
Nestkasten : D.A.Jonkers, Juffersland 16, 3956 TT Leersum, tel.03434-51109
Propaganda : R.v.d.Akker, Gooiersgracht 15, 1251 VA Laren, tel.02153-83071
Vogelcursus : A.v.Klaveren-van Oord, Berkenhof 3, 1241 VP Kortenhoef, 035-61426
Contr.Vogelwet: R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen, tel.035-62641
Korhaan : W.Duurland, M.Simonszstof 84, 1216 LM Hilversum, tel.035-17222
Vogelasiel : B.van Ingen, J.v.Schimmelstraat 6, 1411 VS Naarden, 02159-45658
Excursies : J.J.M.Hardon-v.Velsen, Dotterbloemln 39, 3742 ED Baarn,02154-18804

Inzenden waarnemingskaartjes

J.de Jonge, Van Brakellaan 26, 1215 PJ Hilversum

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 13, 1244 PJ Ankeveen, tel.035-62641
Bussum/Naarden: L.Reddingius, Gr.W.den Oudelaan 22, 1412 AV Naarden, 02159-42508
Hilversum : J.de Jonge, Van Brakellaan 26, 1215 PJ Hilversum, 035-17672
Huizen : Bert Roor, Eland 41, 1273 OK Huizen, tel.02152-64623 (p)
030-913685 (w)
Muiden : Mark v.d.Pol, Lely 3, 1398 CS Muiden, tel.02942-3510

Voor ongelukken/problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de V.W.G., is zij op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen voor het gebeurde.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

Vogels tussen Vecht en Eem

De verkoopadressen zijn:

Rick v.d. Akker	Gooiersgracht 15	Laren	02153-83071
Bep Dwars	Prinsenstraat 15	Hilversum	035-233973
Jaques Meijer	Molenpad 19	Weesp	02940-16502
Emmy Disselkoe	Meentzoom 47	Blaricum	02153-13451
Wil Bindt	O.'s-Gravelandseweg 9	Bussum	02159-12640
Rob Kole	Torenavalk 22	Bunschoten	03499-82303
Henk Hardon	Dotterbloemlaan 39	Baarn	02154-18804

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

XH 3016104 G
LECLERCQ J W

VT HOFFSTR 28
1223EE HILVERSUM